

Az Európai Közösségnek az Európai Kutatási Térség
létrehozását és az innovációt előmozdító
hatodik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs
keretprogramja

TÁJÉKOZTATÓ

5.

MARIE CURIE AKCIÓK

Budapest
2004.

A KIADVÁNY A NEMZETI KUTATÁSI ÉS TECHNOLÓGIAI HIVATAL
MEGBÍZÁSÁBÓL KÉSZÜLT

EU 6. Keretprogram tájékoztató sorozat füzetei

- 1. A 6. Keretprogram pályázati rendszere, a pályázatok elkészítése, benyújtása, elbírálása*
- 2. A projektszerződés megkötése, a projektek pénzügyi kérdései*
- 3. A 6. Keretprogram egyedi (specifikus) programjai*
- 4. A 6. Keretprogram eszközei, részvételi szabálya*
- 5. Marie Curie akciók*

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ORSZÁGOS MŰSZAKI INFORMÁCIÓS KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Főigazgató: Fonyó Istvánné

Főigazgató-helyettes: Stubnya György

EU Technológiai Tájékoztató és Tanácsadó Szolgálat
Vezető: Nyerges Gyula

Készítette:

Dr. Gerzsó Géza

Heilingbrunner Klára

TARTALOM

Bevezetés.....	4
Bevezetés a Marie Curie akciókhoz	4
1. Segítség a pályázáshoz	7
1.1 Általános pályázási feltételek.....	7
1.2 A pályázást segítő fontosabb dokumentumok	9
1.3 A projekt javaslat elkészítése.....	11
1.3.1 A projekt javaslat részei	12
1.3.2 A projekt javaslat benyújtásának módjai	12
1.4 Pályázati lehetőségek a kutatók és a fogadó intézmények számára.....	12
2. A Marie Curie akció típusok áttekintése	15
2.1 A Humán erőforrások és mobilitás c. horizontális prioritás helye a 6. Keretprogramban.....	15
A 6. KP szerkezetét jól szemlélteti a következő oldalon lévő 1. ábra.	15
2.2 A Marie Curie akció típusok áttekintése	16
3. Akciók fogadó intézmények számára.....	17
3.1 Marie Curie kutatóképzési hálózatok (Research Training Networks – RTN)	17
3.2 Marie Curie fogadói ösztöndíj kezdő kutatók képzésére (Host fellowships for Early Stage Training – EST).....	21
3.3 Marie Curie fogadói ösztöndíj a tudástranszfer elősegítésére (Host Fellowships for the Transfer of Knowledge – ToK)	24
A/ Marie Curie kutatási kapacitásbővítő akció.....	25
B/ Ipar-akadémia stratégiai partnerség létrejöttét elősegítő típus	27
3.4 Marie Curie konferenciák és kurzusok (Conferences and Training Courses – (SCF/LCF)..	29
A/ Marie Curie eseménysorozat	29
B) Marie Curie nagy konferenciák.....	30
4. Akciók egyéni kutatók számára	32
4.1 Marie Curie Európán belüli ösztöndíjak (Intra-European Fellowships – EIF).....	32
4.2 Marie Curie kimenő nemzetközi ösztöndíjak (Outgoing International Fellowships – OIF) .	34
4.3 Marie Curie bejövő nemzetközi ösztöndíjak (Incoming International Fellowships – IIF)....	36
5. A Kiválóság támogatása és elismerése.....	38
5.1 Marie Curie támogatás kiváló kutatócsoportoknak (Excellence Grants – EXT).....	38
5.2 Marie Curie díjak (Excellence Awards – EXA).....	41
5.3 Marie Curie tanszékek (Chairs – EXC)	42
6. A visszatérést és reintegrációt megkönnyítő mechanizmusok	44
6.1 Marie Curie európai reintegrációs támogatás (European Reintegration Grants – ERG).....	45
6.2 Marie Curie nemzetközi reintegrációs támogatás (International Reintegration Grants – (IRG).....	46
7. Az akciók pénzügyi jellemzői és értékelési kritériumai	48
7.1 A közösségi hozzájárulás szerkezete.....	50
7.2 A pályázatok értékelése.....	54
7.3 Szerződés a Bizottsággal.....	56
7.3.1 A Törzsszerződés	57
7.3.2 II. sz. Melléklet – általános feltételek.....	57
FÜGGELÉK: A tájékozódást megkönnyítő hasznos információk	59
1. A kutatói mobilitást megkönnyítő kezdeményezések.....	60
2. A Marie Curie akció információforrásai	61
3. Hazai információs források.....	61
4. Kapcsolódó uniós jogszabályok magyar és angol nyelvű címeinek jegyzéke	61

BEVEZETÉS

A 2004. május 1-jétől várhatóan 25 tagállamból álló Európai Unió nagyszabású társadalmi-gazdasági fejlődést tűzött maga elé, nevezetesen azt, hogy Európa 2010-re a világ leggyorsabban fejlődő gazdasági térségévé váljon. Az Európai Kutatási Térség létrehozására irányuló 6. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogram (6. Keretprogram – 6. KP) e célkitűzés megvalósítását szolgálja. Magyarország potenciális pályázói már ma is a tagországiakkal azonos jogokkal és kötelezettségekkel vehetnek részt a 6. KP pályázatain.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal e tájékoztató egyes füzeteivel a sikeres szerepléshez szükséges ismeretek megszerzéséhez kíván segítséget nyújtani.

BEVEZETÉS A MARIE CURIE AKCIÓKHOZ

Európa világszínvonalú kutatási potenciálja attól függ, hogy rendelkezik-e azokkal a szakképzett kutatókkal, akik képesek a tudás létrehozására, átalakítására és hasznosítására. A kutatók nemzetközi mobilitásának és képzésének támogatása létfontosságú eleme a Bizottság Európai Kutatási Térség létrehozására vonatkozó stratégiájának.

A mobilitás a kutatói karrier alapvető eszköze. A kutatóképzés (research training) minőségét és „mennyiségét” javítja azáltal, hogy a lehető legjobb lehetőségeket kínálja szakterülettől függetlenül. Az erőforrások kedvezőbb hasznosítását úgy biztosítja, hogy megfelelő mechanizmust teremt a kutatási eredmények cseréjéhez és terjesztéséhez.

Csökkenteni tudja a kutatási munkaerőpiacon lévő feszültségeket és alapvető fontosságú a 3%-os cél eléréséhez (a GDP 3%-t kutatásra kell fordítani Európában¹).

Mindent egybevéve, a mobilitási lehetőségek javítása új lehetőségeket nyit a nemzetközi együttműködések előtt és fokozza az európai kutatás attraktivitását és versenyképességét. Az Európai Unió ezen indokok miatt támogatja a Marie Curie akciókat, amelyek közt a kutatók karrierjük bármely szakaszában található megfelelő akciót.

A kutatók már karrierjük korai szakaszában részesülhetnek tudományos és kiegészítő jellegű képzésben az általuk kiválasztott hálózatban vagy intézménynél. A kompetenciájukat fejleszteni kívánó európai szervezetek a tudás transzferére irányuló akciókra pályázhatnak, amelyek a szektorok közötti mobilitást is elősegítik. Az egyéni akciók a kutatókat szakmai függetlenségük megvalósítására és nemzetközi együttműködések kialakítására ösztönzik. A

¹ Lásd a Bizottság Kommunikációját: “Communication from the Commission: MORE RESEARCH FOR EUROPE: Towards 3% OF GDP” COM(2002) 499 final

kiválóság és csoportépítés támogatására külön Marie Curie akciókat dolgoztak ki (grants - támogatások, chairs - tanszékek, awards - díjak).

Az akciók az Európai Unió tagállamai és a társult államok mobilitásban részt venni kívánó kutatóinak készültek. A harmadik országok azon kutatói, akik Európában szeretnének kutatni, a Marie Curie akciók többségében pályázhatnak. Ezen akciók nagy részét szakmai reintegrációt elősegítő programokkal egészítik ki, amelyek a mobilitási periódust követik.

A programok kidolgozása mellett a kutatók mobilitását akadályozó tényezőket is meg kell szüntetni. A Bizottság által kidolgozott stratégia a kutatók általános körülményeinek javítását is célozza.

1. SEGÍTSÉG A PÁLYÁZÁSHOZ

1.1 Általános pályázási feltételek

A mobilitási akciók jellemzője marad az 5. Keretprogramból már ismert ún. „**bottom-up**” (alulról felfelé építkezve) megközelítés: a program keretében bármilyen tudományterület, kutatási téma támogatást kaphat (nem csupán a tematikus prioritások témái!), amennyiben összhangban áll az EU közösségi céljaival. Az 5. Keretprogramtól eltérően a 6. KP-ban csak a Humán erőforrások és mobilitás szakprogramban lehet mobilitási akciókban való részvételre pályázni, nincsenek külön mobilitási pályázati kiírások a tematikus prioritásokon belül.

A projekt javaslat bármely olyan kutatási területre vonatkozhat, amely a Közösség céljaihoz és a kutató szakmai fejlődéséhez hozzájárul. A katonai alkalmazásokkal és az EURATOM programmal kapcsolatos kutatási területek nagy valószínűséggel nem alkalmasak a támogatásra a M.C. program esetében, ugyanakkor ez nem zárja ki a fizika területén végzett alapkutatást.

Az etikai kérdéseket felvető kutatási projekteket etikai vizsgálatnak vetik alá, amelynek eredményeként a projektet elutasíthatják².

A projekt javaslatokat a hét előre meghatározott tudományterület³ egyikébe kell besorolni (további szűkítés kulcsszavak segítségével lehetséges), aminek alapján a Bizottság kiválasztja a projekt javaslatot értékelő független szakértőket.

A program résztvevői: EU tagállamban, társult tagjelölt országban, társult országban vagy – bizonyos esetekben – harmadik országban működő, kutatásban, kutatók képzésében aktív jogi személyek – egyetemek, kutatóintézetek, nemzetközi kutatóintézetek, vállalatok stb. A Bizottság ezen intézményekkel köt szerződést a Marie Curie akciók megvalósítására, az esetek többségében a kutatók fogadására.

Az EU tagországok és a társult országok intézményei azonos feltételekkel vehetnek részt a program valamennyi akciójában, harmadik országok intézményeinek részvétele bizonyos akció típusokra korlátozódik, pénzügyi támogatás pedig csak indokolt esetben nyújtható részükre.

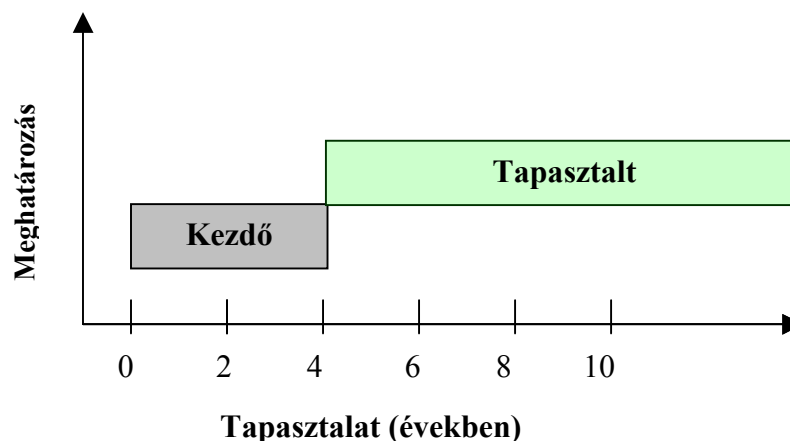
A kutatók a mobilitási akciók kedvezményezettjei: A kutatók Marie Curie akciókban való részvételi lehetőségei szakmai tapasztalatuktól és nem életkoruktól függ a 6. KP során, ugyanis a 6. KP eltörölte a korábbi 35 éves korhatárt és helyette a kutatásban szerzett tapasztalatot, ill. az abban eltöltött éveket tekinti irányadónak. A szakmai tapasztalat kiszámítása attól az időponttól kezdődik, amikor a kutató megszerezte diplomáját, amely lehetőséget biztosít ahhoz, hogy megkezdje doktori tanulmányait. Az első négy évben a kutató a „kezdő” kategóriába tartozik, ezt követően „tapasztalt” kutatónak számít. Ha a

² További információ: http://europa.eu.int/comm/research/science-society/ethics/ethics_en.html

³ Gazdaság- és társadalomtudományok, mérnöki tudományok, környezetvédelem és geo-tudományok, élettudományok, matematika és informatikai tudományok, fizika, kémia

kutató családi okokból szünetelteti a kutatói tevékenységét, vagy ideiglenesen más munkát vállal, a kutatói éveket számláló „órát” meg kell állítani és akkor indítható újra, ha a kutató ismét ténylegesen kutatómunkát végez.

A két kategória elkülönítését megkönnyíti az alábbi szemléletes ábra.

1. sz. ábra

A kezdő és tapasztalt kutató megkülönböztetése a kutatásban eltöltött évek száma alapján

- **Kezdő kutatók (Early-stage researchers):** kevesebb, mint 4 év – teljes állásban szerzett – kutatói tapasztalattal rendelkező kutatók. A 4 év szakmai tapasztalat részének tekinthető a posztgraduális szinten megvalósuló kutatói képzés, a doktori tanulmányok időszaka is. A 4 évet a diploma megszerzésének időpontjától számítják. Doktori címmel rendelkező kutatók már nem számítanak kezdő kutatónak, még ha doktori címüket 3 év alatt szerezték is meg!
- **Tapasztalt kutatók (experienced researchers):**
 - minimum 4 év szakmai tapasztalattal rendelkező kutatók (diploma megszerzésének időpontjától számítják). A doktori címmel rendelkező kutatókat ide sorolják!
 - Bizonyos akció keretében (pl.: Kutatóképzési hálózatok) külön kell kezelni a 10 évnél nagyobb tapasztalattal rendelkező tapasztalt kutatókat.

A két kategória részletes, példákkal illusztrált megvilágítása az egy-egy akció feltételeit rögzítő Kézikönyvekben található.

Mobilitási szabály: a mobilitási akciókban részt vevő kutató – néhány akció kivételével – más ország állampolgára kell, hogy legyen, mint ahol a fogadó intézmény van (nemzetközi szervezetek esetében nem alkalmazzák ezt a szabályt).

Magyarország szempontjából kiemelkedően fontos, hogy a **társult tagjelölt országok kutatói és intézményei az EU tagországok kutatóival és intézményeivel mindenben megegyező jogokkal pályázhatnak a 6. Keretprogram**

ban, megszűnnek az 5. Keretprogram mobilitási akcióira érvényesülő korlátozások.

Az EU tagországai: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Luxembourg, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svédország.

Társult országok: 2 csoportra osztható: a társult tagjelölt országokra és az egyéb társult országokra.

- **Társult tagjelölt országok:** Bulgária, Ciprus, Csehország, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország.
- **Egyéb társult országok:** Izland, Izrael, Lichtenstein, Norvégia, Svájc

1.2 A pályázást segítő fontosabb dokumentumok

Az Európai Bizottság különféle jellegű dokumentumokkal, jogszabályokkal, információs anyagokkal, pályázati felhívásokkal (*Call for Proposals*) stb. készíti elő és alapozza meg a kutatási és technológiafejlesztési keretprogramok végrehajtását. A 6. KP-nak az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott **határozata**⁴ a legfontosabb tartalmi és pénzügyi vonatkozásokat foglalja össze, amelyeket azután a következő szinten (tanácsi határozatok formájában) az ún. egyedi (specifikus) programok (*Specific Programme*) részleteznek. A Humán erőforrások és mobilitás c. horizontális programot és benne a Marie Curie akció-típusokat Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása c. egyedi (specifikus) programról kiadott tanácsi határozat tartalmazza. (Az EKT szerkezetének kialakítása c. egyedi (specifikus) program az említett humán erőforrások és mobilitás című fejezeten kívül a kutatás és innováció, a kutatási infrastruktúrák, valamint a tudomány és társadalom című nagyobb kérdéskörökkel foglalkozik.)

A szóban forgó **egyedi (specifikus) program** a Marie Curie akciók legfontosabb jellemzőit rögzíti, különös tekintettel az egyes akciók céljaira, a 6. KP végrehajtásában betöltött szerepükre és arra, hogy milyen módon járulnak hozzá az Európai Kutatási Térség létrehozásához, az európai kutatás és technológiafejlesztés színvonalának emeléséhez.

Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása c. egyedi (specifikus) program által körülhatárolt tematikára épül az adott terület munkaprogramja és ezen belül is a Humán erőforrások és mobilitás – Marie Curie akciók **Munkaprogram** (*Work programme*). Ez a pályázók számára igen fontos gyakorlati jellegű információt tartalmazó dokumentum részletesen bemutatja a megpályázható Marie Curie akció-típusok jellemzőit, a projektek tartalmára vonatkozó követelményeket, a résztvevők körét és azon kutatókra vonatkozó legfontosabb feltételeket, akik számára nyitva áll a sikeres pályázás lehetősége. Igen fontos része a Munkaprogramnak az egyes Marie Curie akciókhoz kapcsolódó összes pályázati felhívásra vonatkozó információnak rendszerezett

⁴ A legfontosabb kapcsolódó uniós jogszabályok magyar és angol nyelvű címeinek jegyzéke a Függelékben található.

közzététele. Ezek között is különleges érdeklődésre tarthat számot a pályázati felhívások megjelentetésének ütemterve, amelynek csak a beadási határidőket tartalmazó változatát a következő oldalon ismertetjük. Az ütemterv rögzíti az egyes akciók nevét és a pályázatok benyújtásának határidejét 2003-ban és 2004-ben.

MARIE CURIE AKCIÓK ÉS BEADÁSI HATÁRIDŐK

Akciótípus	Beadási határidő 2004.
Akciók fogadó intézmények számára	
• Kutatóképzési hálózatok	Várhatóan 2004 őszi
• Fogadói ösztöndíj kezdő kutatók fogadására	2004.02.11.
• Tudástranszfer ösztöndíjak	2004.05.19.
• Konferenciák és kurzusok	2004.04.20.
Akciók egyéni kutatók számára	
• Európán belüli egyéni	2004.02.18.
• Kimenő nemzetközi	2004.02.12.
• Bejövő nemzetközi	2004.02.12.
A kiválóság támogatása és elismerése	
• Kiválósági támogatás	2004.05.18.
• Kiválósági díj	2004.05.18.
• Tanszékek	2004.01.21.
Visszatérési, reintegrációs támogatások	
• Európai reintegrációs támogatás	2003.04.15. – 2004.10.31 folyamatos, a következő értékelési időpontokkal: 2004.01.15, 2004.04.15, 2004.07.15, 2004.10.14
• Nemzetközi reintegrációs támogatás	2003.04.15. – 2004.10.31 folyamatos, a következő értékelési időpontokkal: 2004.01.15, 2004.04.15, 2004.07.15, 2004.10.14

Az egyes Marie Curie akciótípusokhoz kapcsolódó **pályázati felhívások** a Munkaprogramban rögzített feltételekhez igazodnak. Így a Munkaprogramra épül az egyes pályázati felhívások tartalma és megjelenésének időpontja is.

A pályázati felhívásokra vonatkozó részletes információn túlmenően a Munkaprogram bemutatja az uniós finanszírozás modelljét és az egyes akciókra benyújtott pályázatok értékelésénél figyelembe veendő szempontokat is.

Mindazoknak, akik projekt javaslatot kívánnak benyújtani valamelyik Marie Curie akcióra, még egy dokumentumot át kell tanulmányozniuk és ez az adott akcióra vonatkozó **Kézikönyv (Handbook)**. A Kézikönyv értelemszerűen a Munkaprogramnál is bővebb információt tartalmaz az adott akciótípusra

vonatkozóan. Így részletesen bemutatja azt a tevékenységet, amelyből az adott akciótípus keretében megvalósítandó projekteknek részt kell vállalniuk, ismerteti azokat a kritériumokat, amelyek alapján az egyes kutató szervezetek és egyéni kutatók pályázhatnak az uniós támogatásra, részletezi az uniós támogatás alapjául szolgáló pénzügyi szabályokat, beleértve a konkrét támogatási összegek kiszámításának módját és a projekt javaslatok benyújtásával kapcsolatos eljárást. A Kézikönyvet a projekt javaslat elkészítéséhez szükséges vagy hasznos web portálok és kiegészítő információs anyagok elérhetőségi adatainak ismertetése zárja.

A fenti dokumentumok közül a 6. Keretprogramnak az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott határozata és az egyedi (specifikus) program a <http://www.cordis.lu/fp6/find-doc.htm>, a Munkaprogram, a pályázati felhívások és a kézikönyvek a <http://www.cordis.lu/fp6/mobility.htm> internetes cím alatt található és tölthetők le. A közelmúltban jelentek meg a Marie Curie akciókkal kapcsolatos modell szerződések, amelyek az alábbi web cím alatt ismerhetők meg és tölthetők le:

<http://www.cordis.lu/fp6/find-doc.htm#modelcontracts>.

1.3 A projekt javaslat elkészítése

Az általános tájékozódást követően a pályázat elkészítéséhez a pályázónak le kell töltenie a minden akcióra külön összeállított ún. **információs csomagot**, amely a következő dokumentumokból áll:

- a) a **pályázati felhívás** szövege, amelyet a Hivatalos Lapban (Official Journal) tesznek közzé és amely a pályázásra nyitva álló akciók felsorolását, a beadási határidőket és azt a címet tartalmazza, amelyre a pályázatot el kell juttatni,
- b) a **Pályázati útmutató** (*Guide for Proposers*), amely részletes tájékoztatást ad a pályázás folyamatáról és tartalmazza a projekt javaslat benyújtásához szükséges űrlapok mintáit,
- c) a fentiekben már ismertetett **Munkaprogram, valamint az egyes akciótípusokról szóló kézikönyvek**.

A fentiekén kívül hasznos lehet a következő dokumentumok tartalmának megismerése is:

- **Értékelési Kézikönyv** (*Guidelines on Proposal Evaluation and Selection Procedures*) Ez a dokumentum részletesen ismerteti a 6. KP projekt javaslatainak értékelésénél és kiválasztásánál alkalmazott általános irányelveket és eljárásokat;
- A Humán erőforrások és mobilitás program végrehajtásával kapcsolatos útmutatás értékelők számára c. anyag (*Guidance Notes for Evaluators*) iránymutatást tartalmaz arra vonatkozólag, hogy a pályázatértékelés általános elveit és eljárásait miként kell alkalmazni a programban folyó tevékenységre.

1.3.1 A projekt javaslat részei

A projekt javaslat a következő két részből áll:

A Rész, amely a pályázó és a projekt javaslat legfontosabb adatait (pl. a projekt javaslat címe, a pályázók nevei és címei, a munka rövid leírása, stb.) tartalmazó űrlapokból áll. Az ezeken rögzített információ nagyon fontos, mert ezeket használják fel a szerződéskötés előkészítésekor és a közösségi hozzájárulás mértékének kiszámításánál.

B Rész, amely a projekt részletes szöveges ismertetésére szolgál. A szakmai színvonal és relevancia elbírálásánál a projekt javaslat értékelői a B részben leírtakból indulnak ki, ezért ennek pontosnak és teljesnek kell lennie. Az értékelésnél az itt felsorolt web címekeket nem tekintik a projekt javaslat részének.

A **projekt javaslatok elkészítésénél** az A és B rész minden releváns nyomtatványát ki kell tölteni. Opcionálisan ajánlások csatolhatók a kutatóról, amelyekhez a B rész előre megadott formanyomtatványait kell felhasználni.

1.3.2 A projekt javaslat benyújtásának módjai

A pályázat benyújtásának három lehetséges módja van:

- Elektronikus pályázatbenyújtási rendszer (EPSS),
- CD-ROM vagy floppy lemez,
- Papíron történő pályázatbenyújtás.

Egy-egy benyújtási mód részletes ismertetése az adott Marie Curie akcióhoz tartozó Kézikönyvben található.

1.4 Pályázati lehetőségek a kutatók és a fogadó intézmények számára

Egyes Marie Curie akciótípusoknál a pályázatot benyújthatja a fogadóintézmény (Akciók fogadóintézmények számára, Kiválósági támogatás, Tanszékek); a kutató és a fogadó intézmény közösen (Akciók egyéni kutatók számára, Visszatérési, reintegrációs támogatások); valamint a kutató, mint magánszemély (Kiválósági Díj). A különféle akciótípusok keretében közzétett pályázati felhívásokra a kutatók és a fogadó intézmények különféle feltételek mellett pályázhatnak. Az alábbi táblázatok közül az első a kutatók, a második a fogadó intézmények pályázati lehetőségeit foglalja össze:

Pályázati lehetőségek kutatók számára

Marie Curie akciótípus ↓		Tagállamok és társult országok kutatói			Harmadik országok kutatói		
		Kezdő kutató	Tapasztalt Kutató		Kezdő kutató	Tapasztalt kutató	
			≤ 10 év	> 10 év		≤ 10 év	> 10 év
Fogadó intézményi	Kutatóképzési hálózatok	◆	◆		◆	◆	
	Fogadó intézmények kezdő kutatók képzésére	◆			◆		
	Fogadói ösztöndíj a tudástranszfer elősegítésére		◆	◆		◆	◆
	Konferenciák és kurzusok	◆	◆		◆	◆	
Egyéni	Európán belüli ösztöndíjak		◆	◆			
	Bejövő nemzetközi ösztöndíjak					◆	◆
	Kimenő nemzetközi ösztöndíjak		◆	◆			
Kiválóság	Támogatás kiváló kutatócsoport- toknak	◆	◆	◆	◆	◆	◆
	Díjak	◆	◆	◆	◆	◆	◆
	Tanszékek		◆	◆		◆	◆
	Európai reintegrációs támogatás	◆	◆	◆			
	Nemzetközi reintegrációs támo- gatás		◆	◆			

Fogadó intézmények által felkínált képzés

		Fogadó intézmények a tagállamokban és társult országokban				Fogadó intézmények harmadik országokban			
		A képzés első szintje	Tudás-transzfer	Magasabb szintű képzés	Más lehetőségek	A képzés első szintje	Tudás-transzfer	Magasabb szintű képzés	Más lehetőségek
A felkínált képzés szintje és más lehetőségek		→							
Fogadó intézményi	Kutatóképzési hálózatok	◆	◆			◆	◆		
	Fogadó intézmények kezdő kutatók képzésére	◆				◆			
	Fogadói ösztöndíj a tudás-transzfer elősegítésére		◆						
	Konferenciák és kurzusok	◆	◆	◆	◆	◆	◆	◆	
Egyéni	Európán belüli ösztöndíjak			◆					
	Bejövő nemzetközi ösztöndíjak			◆				△	
	Kimenő nemzetközi ösztöndíjak			◆				◇	
Kiválóság	Támogatás kiváló kutatócsoportoknak				◆				
	Díjak	Érvénytelen							
	Tanszékek		◆	◆	◆				
	Európai reintegrációs támogatás		◆	◆					
	Nemzetközi reintegrációs támogatás		◆	◆					

Jelmagyarázat:

- △ Csak fejlődő országokban, kibontakozó és átmeneti gazdaságokban lévő fogadó intézmények számára egy reintegrációs szakasz erejéig
- ◇ Európai intézményből áthelyezett kutatók fogadására

2. A MARIE CURIE AKCIÓTÍPUSOK ÁTTEKINTÉSE

2.1 A Humán erőforrások és mobilitás c. horizontális prioritás helye a 6. Keretprogramban

Az Európai Kutatási Térség létrehozásának legfontosabb eszköze a 6. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogram (6. KP). Ez a 2002-től 2006-ig tartó program biztosítja azokat a pénzügyi forrásokat, amelyek segítségével a Bizottság a kutatáspolitikáját átülteti a gyakorlatba, és amelyek lehetővé teszik a kutatási és technológiafejlesztési (KTF) projektek pénzügyi támogatását. A 6. KP 17,5 md eurós költségvetése az EU tagállamok összes (civil) kutatási ráfordításainak 6%-át teszi ki.

A 6. KP elfogadásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozat⁵ három ún. aktivitási területet határoz meg:

- a) Az európai kutatás integrálása és koncentrálása
- b) Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása
- c) Az Európai Kutatási Térség alapjainak megerősítése

A 6. KP szerkezetét jól szemlélteti a következő oldalon lévő 1. ábra.

Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása c. aktivitási terület foglalja magában azokat a horizontális prioritásokat, amelyek valamilyen vonatkozásban az összes tematikus területet érintik. Ilyen horizontális prioritás a Humán erőforrások és mobilitás c. tevékenység is.

A Humán erőforrások és mobilitás c. prioritásnak az a legátfogóbb, stratégiai célja, hogy széles körű támogatást nyújtson az európai kutatási rendszerben dolgozó, a világ élvonalába tartozó emberi erőforrások fejlődéséhez. A kutatók mobilitásának támogatása egymáshoz logikusan kapcsolódó akciók sorozatát igényli. Az akciók magukban foglalják a kutatói szaktudás továbbfejlesztését és átadását, a kutatói pályafutással kapcsolatos kilátások javítását és kiszélesítését, valamint a kiválóság ösztönzését is. Lényegében ezek a – Marie Curie nevével fémjelzett – akciók képezik a Humán erőforrások és mobilitás c. horizontális prioritás tartalmát. A 6. KP-ban erre a területre 1580 millió eurót irányoztak elő, amely megközelítőleg a kétszerese az 5. Keretprogram hasonló célú költségvetésének.

⁵ A kapcsolódó uniós jogszabályok magyar és angol nyelvű címeinek jegyzéke a Függelékben található.

HÁROM FŐ AKTIVITÁSI TERÜLET								
I. AKTIVITÁSI TERÜLET: AZ EURÓPAI KUTATÁS INTEGRÁLÁSA ÉS KONCENTRÁLÁSA								
7 TEMATIKUS PRIORITÁSI TERÜLET						A KUTATÁS SZÉLESEBB KÖRÉRE VONATKOZÓ SPECIFIKUS TEVÉKENYSÉGEK		
Élettudományok, genomkutatás és biotechnológia az egészség szolgálatában	Az információs társadalom technológiái	Nanotechnológiák és nanotudományok, tudásalapú, multifunkcionális anyagok, új termelési eljárások és eszközök	Aeronautika és űrkutatás	Élelmiszerminőség és -biztonság	Fenntartható fejlődés, globális változás és ökoszisztémák	Polgárok és kormányzás a tudásalapú társadalomban	A politika támogatása és a tudományos és technológiai szükségletek előrejelzése	A tudomány és technológia új és újonnan kibontakozó szakterületei
							Horizontális kutatási tevékenységek a KKV-k bevonásával	
							A nemzetközi együttműködést támogató specifikus tevékenységek	
II. AKTIVITÁSI TERÜLET: AZ EKT SZERKEZETÉNEK KIALAKÍTÁSA								
Kutatás és innováció	Humán erőforrások és mobilitás	Kutatási infrastruktúrák	Tudomány és társadalom				III. AKTIVITÁSI TERÜLET: AZ EKT ALAPJAINAK MEGERŐSÍTÉSE	
				A kutatási tevékenységek koordinációjához nyújtott támogatás	A kutatási és innovációs politikák következetes fejlesztése			

1. sz. ábra

A 6. KP aktivitási területei és prioritásai

2.2 A Marie Curie akciótípusok áttekintése

A Marie Curie (M.C.) akciók keretében egyrészt a kutatók **egyéni**, testreszabott képzését segítő **ösztöndíjakra**, másrészt ún. **intézményi ösztöndíjakra** lehet pályázni, amelynek lényege az, hogy intézmények nyújtanak be pályázatokat az Európai Bizottsághoz bizonyos, nagyobb számú kutató adott tudományterülethez kötődő képzésére, fogadására. Az akciók harmadik nagyobb típusát jelentik az egyéni és intézményi ösztöndíj pályázatok kombinációit jelentő **kiválósági támogatások**, illetve a negyedik nagy csoportot képező **visszatérési, re-integrációs támogatások**. Mindez, a következőképpen foglalható össze:

Akciók fogadó intézmények számára

- Marie Curie kutatóképzési hálózatok
- Marie Curie fogadói ösztöndíj kezdő kutatók képzésére
- Marie Curie fogadói ösztöndíj a tudástranszfer elősegítésére
- Marie Curie konferenciák és kurzusok

Akciók egyéni kutatók számára

- Marie Curie Európán belüli ösztöndíjak
- Marie Curie kimenő nemzetközi ösztöndíjak
- Marie Curie bejövő nemzetközi ösztöndíjak

A kiválóság támogatása és elismerése

- Marie Curie támogatás kiváló kutatócsoportoknak
- Marie Curie díjak
- Marie Curie tanszékek

A visszatérést és reintegrációt megkönnyítő mechanizmusok

- Marie Curie európai reintegrációs támogatás
- Marie Curie nemzetközi reintegrációs támogatás

Az alábbiakban részletesen bemutatjuk a Marie Curie akciókat.

3. AKCIÓK FOGADÓ INTÉZMÉNYEK SZÁMÁRA

Ezekkel az akciókkal kutatóképzési hálózatoknak, kutatóintézeteknek, vállalkozásoknak (beleértve elsősorban a KKV-eket) szándékoznak támogatást nyújtani abban, hogy gondosan felépített, átfogó jellegű képzési programot biztosítsanak a kutatók nemzetközi képzéséhez és mobilitásához. Az akciók céljai között szerepel az is, hogy továbbfejlesszék és átadják egy-egy kiemelkedő intézmény kutatómunkájában elért szakismereteket, beleértve a kutatásszervezést és a kutatási etikát is. A szóban forgó akciók révén egyúttal erősíteni kívánják az egész európai kutatási rendszert, mindenekelőtt azzal, hogy a fiatal kutatókat arra ösztönzik, hogy élethivatásul válasszák a kutatói pályát.

Az akció célja elsősorban a kezdő kutatók képzése, de amennyiben a projekt megvalósításához valamilyen speciális ismeret átadására van szükség, tapasztalt kutatók részvétele is lehetséges. Ezek az akciók hivatottak előmozdítani a különféle szektorok közötti mobilitást is.

A fogadó intézmények számára meghirdetett akciók az alábbiak:

- Marie Curie kutatóképzési hálózatok
- Marie Curie fogadói ösztöndíj kezdő kutatók képzésére
- Marie Curie fogadói ösztöndíj a tudástranszfer elősegítésére
- Marie Curie konferenciák és kurzusok

3.1 Marie Curie kutatóképzési hálózatok (Research Training Networks – RTN)

A kutatóképzési hálózatok támogatását célzó akcióval nemzetközi viszonylatban is magas színvonalú kutatócsoportokat támogatnak azért, hogy egymással kapcsolatot teremtve, hálózatot alkotva egy pontosan definiált kutatási projekt keretében, az adott kutatási területen dolgozó kutatók számára gondosan megter

vezett képzési programot dolgozzanak ki és valósítsanak meg. A hálózatok jól szervezett, rugalmas keretet biztosítanak a kutatók – elsősorban kezdő kutatók – képzéséhez és szakmai fejlődéséhez. A hálózatok jól képzett kutatók kritikus tömegének elérését is célozzák, főleg a magasan specializált és/vagy szakemberhiánnyal küzdő szakterületeken. Emellett cél az intézmények és tudományos szakterületek közötti határok lebontása is, mindenekelőtt a multidiszciplináris kutatások előmozdításával. Ezen akció keretében közvetlen és hatékony eszközök állnak rendelkezésre az EU hátrányos helyzetű régióinak és a társult tagjelölt országoknak az európai kutatási együttműködésbe való bevonására is. A hálózatok konkrét működtetését a partnerek rugalmasan és széles körű autonómia mellett végezhetik.

A projekt

Egy projekt időtartama tipikusan 4 év, a kapcsolódó kutatói ösztöndíjak időtartama max. 3 évig terjedhet, s ezen belül a kutatók rövid időtartamra a kutatóképzési hálózat más fogadóintézményénél is dolgozhatnak vendégkutatóként.

A hálózat közös kutatási projektje révén képzést, tudástranszfert és szakmai előmenetelt biztosít azoknak a kutatóknak, akik részt vesznek a projekt munkájában. Ezzel összhangban a kutatókat teljes mértékben be kell vonni az őket érintő kutatómunkába, így pl. kutatócsoportok cseréjébe, hálózati megbeszélésekbe vagy az eredmények terjesztésébe. Mindebből következik, hogy a kutatók képzésére az érintett kutatócsoportoknak gondosan felépített programot kell kidolgozniuk, amelynek részét képezhetik például speciális kurzusok, szemináriumok, valamint kutatásszervezéssel és az eredmények terjesztésével kapcsolatos képzések is. A program részét alkotják egyéb elemek is, mint például a képzésben részt vevő kutatók munkájának felügyelete, ill. a képzést követő pályafutásuk figyelemmel kísérése.

A kutatóképzési programon belül prioritást élvez a multidiszciplináris, ill. szektorok közötti képzés, amely lehetővé teszi, hogy a pályázatot elnyert kutatók megismerkedjenek a projekt által érintett különféle tudományterületekkel és azok művelőivel.

A projekt és a hálózat nagysága a hálózat által vállalt kutatási és képzési tevékenységek természetétől és tárgykörétől függ, de befolyásolják projektmenedzselési szempontok és a résztvevők közötti minél hatékonyabb együttműködést célzó megfontolások is.

A kutatóképzési hálózatok tevékenységei

A kutatóképzési hálózatok legfontosabb tevékenysége a kezdő kutatók⁶ képzése, amelyet az adott kutató szükségleteinek megfelelően kell kialakítani. A képzési tevékenységek közé tartoznak a következők:

- Képzés kutatás révén a tapasztalt kutatók felügyeletével

⁶ A kezdő kutatók definícióját lásd az 1. pont (Segítség a pályázáshoz) alatt.

- Strukturált képzési tanfolyamok biztosítása
- Az egész hálózatra kiterjedő képzési tevékenységek kidolgozása
- Kiegészítő képzést biztosító tanfolyamok szervezése
- A résztvevők közötti helyi képzési programok koordinációja

Azon projektek esetében, ahol a kutatás témája indokolja a tudástranszfer tevékenységet, olyan tapasztalt kutatókat⁷ lehet megjelölni, akik 4-10 éves kutatói tapasztalattal rendelkeznek. A tevékenységek kiterjedhetnek a következőkre:

- Speciális az egész hálózatra kiterjedő rendezvényeken való részvétel, amely a tagok közötti tudástranszfert biztosítja (főleg a különböző tudományterületeken tevékenykedők között)
- A hálózatban résztvevő tagok tudásának növelése látogatások és kiküldetések révén
- A kezdő kutatók mentorálása a hálózaton belül
- A kutatómenedzsmenttel kapcsolatos kiegészítő készségek kialakítása

A hálózatban résztvevő csoportok közötti együttműködés kialakítása és/vagy erősítése érdekében a Közösség támogatást nyújt a hálózatépítő tevékenységekre is, amelyek közé sorolhatók a következők:

- A hálózat összes tagjára kiterjedő tudományos vagy menedzseri találkozók szervezése
- Látogatások és kiküldetések a résztvevők között a tudásnövelés érdekében
- A hálózat reprezentációja és kutatási eredményeinek terjesztése érdekében nemzetközi konferenciákon és workshopokon való részvétel
- Elektronikus együttműködés Internet, e-mail és videokonferencia segítségével
- Együttműködés egyéb kutatóképző hálózatokkal
- A hálózat lezárására végső konferencia megszervezése, amelyet széles közönségnek hirdetnek meg, és amelyen a hálózat vívmányait mutatják be

Résztvevők

A résztvevők alatt az összes M.C. ösztöndíj esetében az akciót megvalósító szervezeteket kell érteni. A kutató harmadik félnek számít, aki nem köt szerződést a Bizottsággal, ugyanakkor ő a közösségi támogatás kedvezményezettje. A hálózatot minimum három tagországból vagy társult országból származó résztvevő alkotja, amelyekből kettőnek tagállamnak vagy társult tagjelölt országnak kell lennie. Alkalmas szervezettípusok:

⁷ A tapasztalt kutatók meghatározása megtalálható az 1. fejezetben (Segítség a pályázáshoz).

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)
- Vállalkozások beleértve a KKV-at is
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjai
- Nemzetközi szervezetek

Ezen minimumfeltételek teljesülésén túl harmadik országbeli intézmények és nemzetközi szervezetek is részt vehetnek a projektben speciális feltételek mellett, de a pályázatban be kell mutatni, hogy ezek a szervezetek a finanszírozása nélkül nem lehetne teljesíteni a projekt célkitűzéseit.

Ennek az akciótípusnak a célja a **kezdő** kutatók képzése. Amennyiben a projekt megvalósításához valamilyen ismeret átadására van szükség (tudástranszfer), a projekt munkájában **tapasztalt kutatók** részvétele is lehetséges. Ezen akciótípus keretében nem részesülhetnek támogatásban azok a kutatók, akik a doktori tanulmányok megkezdésére jogosító diploma megszerzése óta már több mint 10 évet (teljes munkaidőben, vagy azzal egyenértékű időtartamban) kutatómunkával töltöttek.

A kutatóknak nemzetközi mobilitásban kell részt venniük, amelynek feltétele az, hogy nem lehet a fogadóintézmény országának az állampolgára, és nem tartózkodhatott, illetve végezhette fő tevékenységeit az utóbbi 3 évben 12 hónapnál hosszabb ideig az adott fogadó intézmény országában. Kettős állampolgársággal rendelkező kutató abban a nemzetiségéhez tartozó országban végezhet kutatást, amelyikben nem tartózkodott huzamosabb ideig az utóbbi 5 évben. A kutatónak saját hazájában is lehet a fogadóintézménye abban az esetben, ha az utóbbi 5 évből legalább 4-ben harmadik országban tevékenykedett.

A nemzetközi szervezetek nemzetiség nélküliek, így bármely alkalmas nemzetközi szervezetnél végezhetik tevékenységeiket az alkalmasnak ítélt kutatók.

A képzésben részt vevő kutatóknak, témavezetőjükkel közösen, el kell készíteniük Egyéni Szakmai Előmeneteli Tervüket, amely egy-egy kutató személyre szabott képzésével kapcsolatos igényeket és a kutatás tudományos célkitűzéseit fogalmazza meg –a későbbiekben kiegészülve a célkitűzések megvalósításának sikerességéről szóló jelentéssel. Ezzel a kutatókat arra kívánják ösztönözni, hogy képzési programjuk és szakmai fejlődésük alakításában tevékenyen vegyenek részt maguk is.

Pénzügyi vonatkozások

A projektekhez nyújtott uniós támogatás átlagosan 800 ezertől néhány millió euróig terjedhet, de a munkaprogram nem határoz meg alsó és felső határt. A támogatás mértéke függ a projektben résztvevő intézmények számától, egy-egy

hálózati oktató ponton kiképezendő kutatók létszámától, a képzés körébe tartozó tevékenységek természetétől, hatáskörétől, stb.

A **közösségi pénzügyi hozzájárulás** az alkalmas kutatók és a fogadó intézmények, valamint a hálózatban résztvevő csoportokhoz tartozó összes kutató adott akcióval kapcsolatos bizonyos költségeit fedezi. A közösségi hozzájárulás által fedezett költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projektjavaslatok értékelése

A benyújtott projekt javaslatokat többlépcsős értékelési rendszer alapján értékelik. Az értékelés során alkalmazott értékelési kritériumok a 7.2 pont alatt találhatóak meg.

Rövid összefoglalás

- A pályázati felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-1
- Egy-egy projekt/hálózat időtartama max. 4 év;
- A résztvevő intézmények minimális száma 3;
- A képzés időtartama 3 hónaptól 3 évig terjedhet;
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke 800 ezer eurótól néhány millió euróig terjed.
- Az akció típus keretében kiírt pályázati felhívás legközelebbi beadási időpontja várhatóan 2004 ősze.

3.2 Marie Curie fogadói ösztöndíj kezdő kutatók képzésére (Host fellowships for Early Stage Training – EST)

Ezen akció típus keretében felsőoktatási intézmények, kutatóközpontok, képzési központok, továbbá vállalkozások részesülhetnek támogatásban annak érdekében, hogy megnöveljék a kutatók képzésére rendelkezésre álló kapacitásukat. Az akció a kezdő kutatók képzésének tökéletesítésére irányul, elsősorban speciális tudományos és technológiai kutatási szakismeretek megszerzését, valamint ezeket kiegészítő ismeretek és készségek elsajátítását segíti elő.

Projektek

A projekt maximális időtartama a szerződésben kikötött kezdő időponttól számított 4 év.

Ennek az akciónak a keretében csak kezdő kutatók⁸ kaphatnak támogatást. A képzésük időtartama 3 hónaptól 3 évig terjedhet.

Ez a támogatási rendszer olyan mechanizmusokat segít, amelyek révén javulhat a koordináció és a résztvevő szervezetek kölcsönös elismertsége, nemzetközi szinten pedig a képzés minősége.

⁸ A kategória meghatározása az 1. fejezetben található meg.

A fenti célkitűzések megvalósítása érdekében ez az akció a következőkre irányul:

- minél magasabb színvonalú, gondosan felépített képzés támogatása a tagállamokból, társult országokból és harmadik országokból származó kezdő kutatók számára. A szóban forgó képzést európai intézmények nyújtják speciális szakismeretek megszerzése céljából, kiegészítve ezt egyéb szakterületekkel, pl. a kutatómenedzsmentre vagy az etikára vonatkozó ismeretekkel;
- a tagállamokból, társult országokból vagy harmadik országokból származó kezdő kutatók fogadásának és képzésének előmozdítása az érintett intézményekben ezáltal ösztönzést adva a fiatal kutatóknak arra, hogy élethivatásul válasszák a kutatói pályát.

Az akció keretében végzett tevékenységek közé tartozik tipikusan a képzés, a koordináló tevékenységek, a látogatások és a kiküldetések.

Képzési tevékenységek:

- Strukturált helyi képzés biztosítása
- Kiegészítő jellegű képzést biztosító kurzusok szervezése (pl.: projektmenedzsment, prezentációs technikák, nyelvtanfolyam stb.)
- A képzési tevékenység fejlesztése (multipartner változat⁹ esetében kiaknázható a multidiszciplináris jelleg)

Koordinációs tevékenységek: A multipartner változat esetében a Bizottság támogatást biztosít a partnerek közötti együttműködések kialakítására, erősítésére és nemzetközi szintű együttműködésre a partnerek között. (pl.: videokonferenciák szervezése, tudományos találkozók stb.)

Látogatások és kiküldetések: Több fogadó intézmény által biztosított képzés esetén az a kívánatos eljárás, hogy az egy évnél hosszabb képzésen lévő kutatók a képzési időt több partnerintézmény között osszák meg. Abban az esetben, ha egy kutató a képzési idejének több mint 30%-át egy másik partnerintézménynél tölti el, akkor az érintett kutatónak át kell jelentkeznie az „új” fogadóintézményhez.

A résztvevők

A résztvevők alatt az összes M.C. ösztöndíj esetében az akciót megvalósító szervezeteket kell érteni. A kutató harmadik félnek számít, aki nem köt szerződést a Bizottsággal, ugyanakkor ő a közösségi támogatás kedvezményezettje. A Bizottság által kiválasztott szervezetek toborozzák a képzésben részt vevő kutatókat.

⁹ A multipartner változat meghatározása megtalálható a következő oldalon.

A projektet benyújthatja:

- **monopartner változat** – egyetlen fogadó intézmény vagy több, ugyanabban az országban lévő, egymással kapcsolatban álló csoport, amelyek egy közös kutatási vagy képzési témán dolgoznak,
- **multipartner változat** – több fogadó intézmény, például azok, amelyek a nemzetközi doktori (pl.: Euro-PhDs) tanulmányok megszervezésében formálisan együttműködnek. Minimum 3 fogadó intézményre van szükség 3 különböző tagállamból vagy társult országból, amelyből kettőnek tagállamban vagy társult tagjelölt országban kell működnie. A képzésnek nyitva kell állnia a partnereken kívüli országokból érkező kutatók előtt. Az egyes résztvevők által nyújtott képzés színvonalát valamennyi partnernek kölcsönösen el kell ismernie és ahol lehetséges, ez az elv kell, hogy érvényesüljön az odaítélt tudományos fokozatokra is.

Az akcióban résztvevő szervezeteknek a következő kategóriák valamelyikének meg kell felelnie:

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)
- Kereskedelmi vállalkozások, beleértve a kis- és középvállalkozásokat
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja

Monopartner változat esetében a résztvevőknek EU tagállamban vagy társult államban kell lenniük. Multipartner változat esetében a résztvevők tulajdonképpen bárhol lehetnek a világon, de speciális feltételek vonatkoznak a harmadik országok, illetve nemzetközi szervezetek résztvevőire. Támogatásukra csak abban az esetben van lehetőség, ha részvételük létfontosságú a projekt megvalósítása szempontjából. A pályázatban prezentálni kell, hogy részvételük nélkül nem érhetőek el a projekt célkitűzései, így támogatásuk indokoltá válik. A fogadóintézmények hirdetés útján keresik az alkalmas kutatókat a projekt megvalósításához. Ennek az akciónak a keretében csak kezdő kutatókat¹⁰ jelölhetnek meg a fogadóintézmények.

A kutatóknak nemzetközi mobilitásban kell részt venniük, amelynek feltétele az, hogy nem lehet a fogadóintézmény országának az állampolgára és nem tartózkodhatott illetve végezhetette fő tevékenységeit az utóbbi 3 évben 12 hónapnál hosszabb ideig az adott fogadó intézmény országában. Kettős állampolgársággal rendelkező kutató abban a nemzetiségéhez tartozó országban végezhet kutatást, amelyikben nem tartózkodott huzamosabb ideig az utóbbi 5 évben. A kutatónak saját hazájában is lehet a fogadóintézménye abban az esetben, ha az utóbbi 5 évből legalább 4-ben harmadik országban tevékenykedett.

¹⁰ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

A nemzetközi szervezetek nemzetiség nélküliek, így bármely alkalmas nemzetközi szervezetnél végezhetik tevékenységeiket az alkalmasnak ítélt kutatók.

A képzésben részt vevő kutatóknak, témavezetőjükkel közösen, el kell készíteniük Egyéni Szakmai Előmeneteli Tervüket, amely egy-egy kutató személyre szabott képzésével kapcsolatos igényeket és a kutatás tudományos célkitűzéseit fogalmazza meg —a későbbiekben kiegészülve a célkitűzések megvalósításának sikerességéről szóló jelentéssel. Ezzel a kutatókat arra kívánják ösztönözni, hogy képzési programjuk és szakmai fejlődésük alakításában tevékenyen vegyenek részt maguk is. A Bizottság a jelöltet éves jelentések és találkozók révén kíséri figyelemmel.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi pénzügyi hozzájárulás a hálózat által megjelölt alkalmas kutatók tevékenységének valamint a fogadó intézmények bizonyos költségeit fedezi. Mértéke 300 ezer eurótól 2 millió euróig terjedhet. A közösségi hozzájárulás terhére elszámolható költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projektjavaslatok értékelése

A benyújtott projekt javaslatokat a komplex értékelési rendszer alapján értékelik. Az értékelés során alkalmazott kritériumok megtalálhatók a 7.2 pont alatt

Rövid összefoglalás

- A felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-2
- A projekt időtartama max. 4 év
- A résztvevő intézmények száma a monopartner változat esetén értelemszerűen 1, a multipartner változat esetén minimálisan 3
- A képzés időtartama 3 hónaptól 3 évig terjedhet
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke kb. 300 ezer eurótól 2 millió euróig terjedhet.
- Az akciótípushoz kiírt pályázati felhívás legközelebbi beadási határideje: 2004. február 11.

3.3 Marie Curie fogadói ösztöndíj a tudástranszfer elősegítésére (Host Fellowships for the Transfer of Knowledge – ToK)

Ez az akciótípus lehetővé teszi európai intézmények (egyetemek, kutatóintézetek, vállalkozások, stb.) támogatását a tudástranszfer elősegítése és új kutatási kapacitások kompetenciák kialakításának érdekében. Prioritást élveznek a támogatás tekintetében az EU kevésbé fejlett régiói és a társult tagjelölt országok. A tudástranszfer ösztöndíjak lehetőséget nyújtanak arra, hogy a szóban forgó intézmények tapasztalt kutatókat alkalmazzanak tudásuk, kutatási és technológiai tapasztalataik átadása céljából. Az ösztöndíjak maximum 2 évre szólnak.

Az akció 2 típusa:

A) Marie Curie kutatási kapacitásbővítő akció (*Marie Curie Development Scheme – TOK-DEV*): Az akció célja a fogadó intézmények kutatási kapacitásának bővítése, és ezen belül is mindenekelőtt az EU kevésbé fejlett régióinak és a társult tagjelölt országok intézményeinek támogatása.

B/ Ipar-akadémia stratégiai partnerség létrejöttét elősegítő akció (*Marie Curie Industry-Academia Strategic Partnership Scheme – TOK-IAP*): Az akció célja tartós és stratégiai partnerség létrehozása az egyetemi/kutatóintézeti szféra (akadémia) és a vállalkozások világa, elsősorban a KKV-k, között.

A/ Marie Curie kutatási kapacitásbővítő akció

Ennek az akciónak a keretében olyan projektek részesülhetnek támogatásban, amelyekhez szükség van új tudás bevonására. Mindenekelőtt az EU kevésbé fejlett régiói és a társult tagjelöltországok kutatói számára kívánnak ily módon támogatást nyújtani. A támogatás azt célozza, hogy segítségével az érintett intézmény:

- nemzetközi fórumokon közzétett álláshirdetés alapján pályázó tapasztalt kutatókat fogadhat maximálisan két évig terjedő időtartamra, akik részt vesznek a továbbiakban a fogadóintézmény tevékenységeiben (pl.: kutatás, hallgatók oktatása, képzés stb.),

és/vagy

- saját kutatói gárdájából tapasztalt kutatókat küldhet egy vagy több, másik tagállamban, társult tagjelölt országban vagy harmadik országban lévő kiemelkedő színvonalú, önálló intézménybe (harmadik országba csak különösen indokolt esetben) azzal a céllal, hogy olyan új tudást szerezzenek meg, amelyet anyaintézményükbe visszatérve átadnak, ill. továbbfejlesztnek.

A második esetben a projekt kötelezően tartalmazza az új tudás megszerzésének szakaszát (az első szakasz - max. 1 év) a kutatót alkalmazó intézményben és a megszerzett tudás tényleges átadását és továbbfejlesztését a kutató anyaintézményében (második szakasz – az első szakasszal megegyező időtartamban). A képzést nyújtó szervezeteket előre meg kell határozni a projekt javaslatban, mivel azt is figyelembe veszik a projekt értékelésénél.

A projekt

A projekt időtartama akár 4 évig is terjedhet abban az esetben, ha a projekt 2-3-nál több tapasztalt kutató fogadását foglalja magában. Amennyiben a szükséges tudást idősebb tudósok néhány látogatása során sajátítják el a jelöltek, akkor a projekt rövidebb ideig (24 hónap) is tarthat. Egy-egy kutató támogatása 2 hónaptól 2 évig terjedő időszakra korlátozódik.

A pályázatot elnyert, a Bizottság által kiválasztott, fogadóintézménynek nemzetközi médiában kell meghirdetnie a betöltendő ösztöndíjposztokat a tapasztalt kutatók számára. A jelöltek között a tudástranszferre vonatkozó

képességük, a transznacionális mobilitás kritériuma és az egyéb előre meghatározott kritériumok alapján választanak a fogadóintézmények.

Résztvevők

A TOK-DEV akcióban résztvevő szervezeteknek a következő kategóriák valamelyikének kell megfelelnie:

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)
- Kereskedelmi vállalkozások, beleértve a kis- és középvállalkozásokat
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja

Az általa meghirdetett posztra kizárólag tapasztalt kutatók¹¹ jelentkezhetnek, akik minimum 4 év kutatási tapasztalattal rendelkeznek.

A tudástranszfer céljával kiküldött kutatók számára a támogatás időtartama 2 hónaptól 1 évig terjed (a kiküldetésben majd újra az anyaintézményben eltöltött időtartamnak egyenlő hosszúságúnak kell lennie). Csak azoknak a kutatóknak a kiküldetése jöhet szóba, akik legalább az utóbbi három évben folyamatosan az anyaintézményben dolgoztak.

A magyar részvétel szempontjából nagyon kedvező, hogy ennél az akciótípusnál prioritást élveznek az EU kevésbé fejlett régióinak és a társult tagjelölt országoknak a szervezetei.

A kutatóknak nemzetközi mobilitásban kell részt venniük, amelynek feltétele az, hogy nem lehet a fogadóintézmény országának az állampolgára és nem tartózkodhatott illetve végezhetette fő tevékenységeit az utóbbi 3 évben 12 hónapnál hosszabb ideig az adott fogadó intézmény országában. Kettős állampolgársággal rendelkező kutató abban a nemzetiségéhez tartozó országban végezhet kutatást, amelyikben nem tartózkodott huzamosabb ideig az utóbbi 5 évben. A kutatónak saját hazájában is lehet a fogadóintézménye abban az esetben, ha az utóbbi 5 évből legalább 4-ben harmadik országban tevékenykedett.

A nemzetközi szervezetek nemzetiség nélküliek, így bármely alkalmas nemzetközi szervezetnél végezhetik tevékenységeiket az alkalmasnak ítélt kutatók.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi pénzügyi támogatással a tapasztalt kutatók tevékenységeinek és a fogadóintézmény kapcsolódó tevékenységeinek bizonyos költségeit lehet fedezni. Mértéke a projekt méretétől függően 100 ezer és 1 millió euró között változhat és 4 évig terjedhet.

Az első esetben a Közösség az egész tudástranszfer szakasz (tapasztalt kutatók fogadása) költségeit fedezi. A második esetben a Közösség pénzügyi támogatása

¹¹ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

kiterjed mind az új tudás megszerzésére, mind a tudásnak a kutató anyaintézményében történő átadására, ill. továbbfejlesztésére. Az anyaintézménynek szerződésben kell köteleznie az akcióban részt vevő kutatóját arra, hogy legalább egy évre visszatér, hogy a megszerzett tudást ott továbbfejlessze, különben az akció során számára folyósított támogatást vissza kell fizetnie.

Az akció számára rendelkezésre álló költségvetés 70%-át az Unió kevésbé fejlett régióiban és a társult országokban tevékenykedő entitások részvételének támogatására fordítják.

A közösségi hozzájárulás által fedezhető költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

B/ Ipar-akadémia stratégiai partnerség létrejöttét elősegítő típus

Ez az akció az akadémiai szféra és a vállalkozás világa közötti partnerkapcsolatot létrehozó és továbbfejlesztő projekteket támogatja, amelyeket egyetem/kutatóintézetek és vállalkozások közösen nyújtanak be legalább két különböző tagállamból vagy társult tagjelölt országból.¹² A támogatott projektek lehetőséget biztosítanak tapasztalt kutatók kölcsönös cseréjére; a kutatók tudásának továbbfejlesztésére azzal, hogy eltérő munkakörnyezetbe integrálják őket; vagy új tudás megszerzésére, majd hasznosítására akkor, amikor a kutató visszatér az anyaintézményébe.

A projekt

A partneri kapcsolatok létrehozásán fáradozva az egyik partner közösségi támogatással meghívhatja a másik partner tapasztalt kutatóit azzal a céllal, hogy így részesülhessen a meghívott kutatók tudásából és tapasztalataiból.

Az egyik fél kutatójának a másik partnernél történő tartózkodásához a Közösség legfeljebb 2 évre biztosít támogatást. Az anyaintézménynek szerződésben kell köteleznie az akcióban részt vevő kutatóját arra, hogy legalább egy évre visszatér, hogy a megszerzett tudást ott továbbfejlessze, különben az akció során számára folyósított támogatást vissza kell fizetnie.

Az előírt feltételeknek megfelelő kutatók támogatása 2 hónaptól 2 évig terjedő időtartamra szólhat. A cserének minden esetben interszektoriális jellegűnek kell lennie.

Résztvevők

Az akcióban résztvevő szervezeteknek a következő kategóriák valamelyikének kell meg felelnie:

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)

¹² Két résztvevő esetén legalább egynek tagállamból vagy társult tagjelölt országból kell származnia; három vagy több résztvevő esetén a 3 fogadó intézménynek három különböző tagállamban, vagy társult országban kell lennie és közülük kettőnek tagállamból vagy társult tagjelölt országból kell származnia.

- Kereskedelmi vállalkozások, beleértve a kis- és középvállalkozásokat
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja

Az ipari partnereknek tényleges gazdasági tevékenységet folytató szervezeteknek kell lenniük, amelyeknek a bevétele túlnyomó részben a versenyszférából származik. Közöttük inkubátor házak, innovatív vállalkozások, spin-off vállalatok, kockázati tőke társaságok és más hasonló szervezetek is lehetnek.

Csak olyan, az adott intézménynél alkalmazásban álló, kutató részesülhet támogatásban, aki az utóbbi három évben folyamatosan az adott szektorban dolgozott.

Annak ellenére, hogy ennek az akciónak a keretében is tapasztalt kutatókat¹³ támogatnak, lehetőség van olyan alkalmazottak bevonására és finanszírozására is, akik nem számítanak tapasztalt kutatóknak, de szaktudásuk szükséges a kutatási projekt szempontjából.

Pénzügyi vonatkozások

A TOK-IAP akció esetében a közösségi hozzájárulással a kutatók tevékenységeinek és a fogadóintézményeknek a projekttel kapcsolatban felmerülő bizonyos költségei fedezhetők.

Az akció számára rendelkezésre álló költségvetés 30%-át a KKV részvételének támogatására kell fordítani.

A közösségi pénzügyi hozzájárulás által fedezett költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projektjavaslatok értékelése

A benyújtott projekt javaslatokat komplex értékelési rendszer alapján értékelik. Az értékelésnél alkalmazott kritériumcsoportok és minden csoporton belül az értékelési alszemponatok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A pályázati felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-3
- Egy-egy projekt időtartama max. 4 év
- A képzés időtartama 2 hónaptól 2 évig terjedhet
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke 100 ezer eurótól 1 millió euróig terjed.
- Az akció keretében meghirdetett pályázati felhívás következő beadási határideje: 2004. május 19.

¹³ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

3.4 Marie Curie konferenciák és kurzusok (Conferences and Training Courses – (SCF/LCF)

Ez az akciótípus lehetővé teszi a fiatal kutatók számára, hogy tapasztalt kutatóktól tanuljanak. Támogatásban részesülnek azok a speciális képzési tevékenységek (beleértve a virtuális tevékenységeket is), amelyek napirendjén európai eredmények ismertetése, valamint olyan témák szerepelnek, amelyek kutatásához nyomós európai érdek fűződik, és az esemény hozzájárul ahhoz, hogy az adott téma szélesebb körű kutatás tárgyát képezze Európában. Közelebbről a tevékenységek alábbi két kategóriáját támogatják:

A) Marie Curie eseménysorozat: egy vagy több intézmény által szervezett magas szintű konferenciák és/vagy kurzusok (nyári iskolák, gyakorlati képzések stb.) támogatása, amelyek egy vagy több témával foglalkoznak;

B) Marie Curie nagy konferenciák: fiatal kutatók részvételének támogatása nagy konferenciákon.

A/ Marie Curie eseménysorozat

A projekt

A projekt maximális időtartama 4 év.

Az eseménysorozat két kategóriát foglalhat magában: Marie Curie konferenciák és Marie Curie kurzusok. Az előbbieket élvonalbeli kutatási témához kapcsolódnak és tipikusan néhány napig tartanak, míg az utóbbiak magas színvonalú képzést nyújtanak a feltételeknek megfelelő kutatóknak és időtartamuk egy héttől néhány hétig terjedhet.

Az eseménysorozat kombináltan foglalhat konferencia típusú eseményeket és ezeknél gyakorlatiasabb jellegű rendezvényeket (pl.: nyári iskolák, gyakorlati képzés). A pályázatnak minimum 4 rendezvény megszervezésére kell vonatkoznia, amelyeknek maximális időtartama egyenként négy hét és a résztvevők maximális létszáma 150 fő/rezdezvény lehet. Az eseménysorozaton belüli rendezvényeken részt vevők létszámát illetően egyensúlyt kell biztosítani, azaz egy tagállam vagy társult ország állampolgárainak létszáma sem lépheti túl az összes jelenlévő létszámának 30%-át. Hasonlóképpen a harmadik országokból jelenlévők együttes létszáma nem lehet több az összlétszám 30%-nál.

A rendezvényeket általában a tagállamokban és/vagy a társult országokban rendezik meg, de kivételes esetben, amennyiben a projekt céljainak eléréséhez más helyszínre van szükség, lehetőség van harmadik országban rendezni egy-egy rendezvényt.

A sikeres pályázat keretében megszervezett rendezvények időpontja és a pályázat benyújtási határideje között legkevesebb hat hónapnak kell eltelnie, mert különben a rendezvények alkalmatlanok a támogatásra.

A rendezvény által lefedett kutatási témára vonatkozóan a Bizottság ún. bottom-up megközelítést alkalmaz, azaz a témaválasztás tekintetében kizárólag az mérvadó, hogy a kezdő és tapasztalt kutatók számára lehetőséget biztosítsanak a karrierjükben történő előrelépésre és európai vívmányokat mutasson be vagy a kutatási témához Európának szoros érdekei kötődjenek.

Résztevők

A résztvevők a Bizottság által kiválasztott szervezet, amely szervezi az eseményeket és/vagy képzés céljából fogadja a kutatókat. Egy eseménysorozat megszervezésére egy vagy több szervezet is pályázhat. Több szervezet esetén az egyik koordinátori feladatokat is ellát a projekt időtartama alatt.

Az akció keretében alkalmas szervezettípusok:

- Nemzeti szervezetek (kutatóközpontok, egyetemek stb.)
- Vállalkozások, beleértve a KKV-at
- Non-profit szervezetek
- Nemzetközi európai érdekeltségű szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjai
- Nemzetközi szervezetek

Jól megalapozott indokkal, speciális feltételek mellett lehetőség van arra, hogy a részt vevő szervezet harmadik országbeli legyen.

Ez az akciótípus mindenekelőtt a kezdő kutatók¹⁴ szakmai fejlődését hivatott előmozdítani, így az alkalmas kutatók kiválasztásánál prioritást élveznek. Mindazon lehetőségek, amelyek a szerződésben nem kizárólagosan csak a kezdő kutatók számára vannak biztosítva, a tapasztalt kutatók¹⁵ (4-10 év kutatói tapasztalat) számára is nyitva állnak. Lehetőség van ugyanakkor a 10 évnél hosszabb kutatói tapasztalattal rendelkező tapasztalt kutatók támogatására is az eseménysorozat keretében, amennyiben valamely tagállam vagy a társult ország állampolgára, de a rendezvény időpontjában ezeken az országokon kívül tevékenykedik.

A kezdő és tapasztalt (kevesebb, mint 10 év tapasztalat) kutatók állampolgárságukat tekintve bármely államhoz tartozhatnak, de a mobilitási feltételnek teljesülnie kell ahhoz, hogy alkalmasnak minősüljenek.

B) Marie Curie nagy konferenciák

A projekt

A projektnek egyetlen nemzetközi, az adott tudományterületen világszínvonalú, tudományos/technológiai konferenciára kell javaslatot tartalmaznia. Projekt javaslatot egyetlen olyan konferencia megrendezésére lehet benyújtani, amelyre tipikusan több mint 150 meghívottat várnak, és amelyet a Közösség támogatásától függetlenül is megrendeznek.

A sikeres pályázat keretében megszervezett rendezvények időpontja és a pályázat benyújtási határideje között legkevesebb hat hónapnak kell eltelnie, mert különben a rendezvények alkalmatlanok a támogatásra.

A rendezvényeket általában a tagállamokban és/vagy a társult országokban rendezik meg, de kivételes esetben, amennyiben a projekt céljainak eléréséhez

¹⁴ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

¹⁵ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

más helyszínre van szükség, lehetőség van harmadik országban rendezni egy-egy rendezvényt.

A rendezvény által lefedett kutatási témára vonatkozóan a Bizottság ún. bottom-up megközelítést alkalmaz, azaz a témaválasztás tekintetében kizárólag az mérvadó, hogy a kezdő és tapasztalt kutatók számára lehetőséget biztosítsanak a karrierjükben történő előrelépésre és európai vívmányokat mutasson be vagy a kutatási témához Európának szoros érdekei kötődjenek.

A projektek maximális időtartama 4 év lehet, minden rendezvényt ezen időtartamon belül kell megrendezni.

Résztvevők

Ennek az akciótípusnak a résztvevője a Bizottság által kiválasztott szervezet.

Az akció keretében alkalmas szervezettípusok:

- Nemzeti szervezetek (kutatóközpontok, egyetemek stb.)
- Vállalkozások, beleértve a KKV-at
- Non-profit szervezetek
- Nemzetközi európai érdekeltségű szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjai
- Nemzetközi szervezetek

A résztvevő szervezet amennyiben nem tag- vagy társult országban található, akkor jól megalapozott indokkal speciális feltételek mellett lehet harmadik ország szervezete is.

Az akciótípus mindenekelőtt a kezdő kutatók¹⁶ szakmai fejlődését hivatott előmozdítani, így az alkalmas kutatók kiválasztásakor prioritást élveznek. Mindazon lehetőségek, amelyek a szerződésben nem kizárólagosan csak a kezdő kutatók számára vannak fenntartva, a tapasztalt kutatók¹⁷ számára is nyitva állnak. A mobilitási feltétel teljesülése érdekében a harmadik országokban szervezett rendezvényeken csak a tag és társult országok kutatói alkalmasak a támogatásra, míg a tag és társult országokban rendezett eseményeken ezen országok és harmadik országok állampolgárainak részvétele is támogatható. A támogatott harmadik országok kutatóinak létszáma azonban nem lehet több az összes támogatott kutató 30%-nál.

Pénzügyi vonatkozások

A szerződés alapján a Bizottság támogatása a rendezvényen résztvevő alkalmas kutatók és a szervező szervezet(ek) bizonyos költségeit fedezi. A közösségi hozzájárulással kapcsolatban nincsen alsó és felső határ megadva, mértéke a tevékenységektől és a kutatók számától függ. (Eseménysorozat: kb. 250 ezer és 1 millió euró között; nagykonferencia: kb. 50 ezer euró) Az elszámolható költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

¹⁶ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

¹⁷ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

A projektjavaslatok értékelése

A benyújtott projekt javaslatokat komplex értékelési rendszer alapján értékeli. Az értékelésnél alkalmazott kritériumcsoportok és minden csoporton belül az értékelési szempontok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A pályázati felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-4
- Eseménysorozat: minimum 4 esemény 4 év alatt; a konferencián/kurzuson résztvevő kutatók száma: 150 fő alatt
- A nagy konferencián résztvevő kutatók száma: 150 fő felett
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke:
 - a) eseménysorozat: 250 ezer eurótól 1 millió euróig terjed
 - b) nagy konferencia: kb. 50 000 euró
- Az akciótípus keretében meghirdetett pályázati felhívások legközelebbi beadási határideje: 2004. április 20.

4. AKCIÓK EGYÉNI KUTATÓK SZÁMÁRA

A Marie Curie akciók egyéni kutatók számára az egyes kutatók képzéséhez biztosítanak támogatást figyelembe véve a kutatók egyéni szükségleteit. A cél az, hogy a képzés kiegészítse az egyéni szaktudást, főként a multidiszciplinaritás és a kutatómenedzsment tekintetében úgy, hogy a kutatók elérjék a szakmai érettség és önállóság megfelelő szintjét. Az akciók további célja az európai és harmadik országbeli kutatók közötti kapcsolatok erősítése. Ezekben az akciókban a tapasztalt kutatókra¹⁸ számítanak, akik minimum 4 év kutatási tapasztalattal vagy PhD-vel rendelkeznek.

Ez az akciótípus az alábbiakat foglalja magában:

- Marie Curie Európán belüli ösztöndíjak
- Marie Curie kimenő nemzetközi ösztöndíjak
- Marie Curie bejövő nemzetközi ösztöndíjak

4.1 Marie Curie Európán belüli ösztöndíjak (Intra-European Fellowships – EIF)

Az Európán belüli ösztöndíjak célja a legígéretesebb **tapasztalt¹⁹ EU tagállambeli vagy társult országbeli kutatók** képzése, karrierjének előmozdítása, valamely más EU tagországban vagy társult országban megvalósítandó kutatási projekt keretében.

A projekt

A projekt időtartama 12-24 hónap.

¹⁸ A Marie Curie egyéni akciók keretében tapasztalt kutatónak számít az a kutató is, aki a pályázatok beküldési határidejétől számított 8 hónapon belül megszerzi a PhD fokozatot.

¹⁹ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

A projekt javaslat elkészítésének időszakában a kutató meghatározza azt a területet, amelyen a továbbképzése révén előreléphet kutatói karrierjében, valamint azt a fogadó intézményt, amely számára a megfelelő képzést biztosítani tudja. A pályázatot ezt követően a kutató a fogadóintézménnyel közösen készíti el és nyújtja be a Bizottsághoz.

A kutatók az akció keretében kidolgoznak egy kutatóképzési projektet, amely a szakmai karrierjük jelentős előrehaladásának az eszköze lesz. Az ösztöndíjnak egy gondosan felépített, hosszú távú fejlődési terv részét kell képeznie, amely összhangban áll a kutató múltbéli tevékenységével, és amely egyértelműen meghatározza a kutató jövőbeli céljait is. Sikeres pályázat esetén a Bizottság a fogadó intézménnyel kezd tárgyalásokat és köt szerződést, nem a kutatóval!

Résztvevők

A résztvevők alatt az összes M.C. ösztöndíj esetében az akciót megvalósító szervezeteket kell érteni. A kutató harmadik félnek számít, aki nem köt szerződést a Bizottsággal, ugyanakkor ő a közösségi támogatás kedvezményezettje. Az Európán belüli ösztöndíjak esetében a résztvevő a fogadó intézmény, amelynek a következő szervezettípusok egyikebe kell tartoznia:

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)
- Kereskedelmi vállalkozások, beleértve a kis- és középvállalkozásokat is
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC)

A fogadó intézménynek az EU valamely tagállamában vagy a társult államok egyikében kell lennie. Az európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek nem rendelkezhetnek egy országhoz sem, így egy magyar kutató fogadó intézménye akár egy magyarországi nemzetközi szervezet is lehetne.

Az EIF ösztöndíjra az EU tagállamok és a társult országok tapasztalt kutatói pályázhatnak. A kutatónak számos alkalmassági kritériumnak kell megfelelnie a pályázat beküldésének határidejekor ahhoz, hogy a projekt javaslatot a független szakértők tudományos szempontból is értékelhessék.

A fogadóintézmény nemzetiségének és a kutató állampolgárságának eltérőnek kell lennie. Abban az esetben ugyanakkor, ha a kutató az elmúlt 3 évben nem tevékenykedett illetve tartózkodott 12 hónapnál hosszabb ideig a fogadóintézmény országában, akkor alkalmas lehet a támogatásra. A nemzetközi szervezetek nemzetiség nélküliek, így az alkalmas kutatók bármely nemzetközi szervezetet fogadóintézménynek választhatják. A többenemzetiségű kutató választhat fogadóintézményt nemzetiségével megegyező országban, de csak akkor, ha az adott országban nem tartózkodott az utóbbi 5 évben huzamosabb ideig. A tag és társult államok hosszabb ideig harmadik országban tevékenykedett kutatói bármely EU vagy társult állam intézményét megjelölhetik fogadóintézménynek (még saját hazájukat is), amennyiben igazolni tudják, hogy legalísan tartózkodtak és tevékenykedtek az utóbbi 5 évből legalább 4-ben az adott harmadik országban.

Az alkalmasságot a projekt javaslatban megadott információk alapján vizsgálják.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi pénzügyi hozzájárulás a kutató tevékenységének és a fogadó intézménynek bizonyos költségeit fedezi. Mértéke a kutatótól, a fogadóintézmény helyétől, a kutató családi állapotától és a projekt jellegétől (laboratóriumi vagy nem) függ. A közösségi hozzájárulás által fedezett költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projekt javaslatok értékelése

A projekt javaslatok értékelésénél először a kutató és a fogadó intézmény alkalmasságát vizsgálják meg. A megadott kritériumoknak a pályázatbenyújtási határidőig kell teljesülniük (kivéve a PhD fokozat megszerzésének kritériumát²⁰). A projekt javaslat tudományos értékelésére csak ezt követően kerül sor, ezt független szakértők végzik.

Az értékelésnél alkalmazott kritériumok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A pályázati felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-5
- A projekt időtartama: 12-24 hónap
- A támogatás mértéke: 60.000-180.000 euró
- Az akciótípus keretében kiírt pályázati felhívások legközelebbi beadási időpontja: 2004. február 18.

4.2 Marie Curie kimenő nemzetközi ösztöndíjak (Outgoing International Fellowships – OIF)

A kimenő nemzetközi ösztöndíjak célja az, hogy **tapasztalt²¹ EU tagállambeli vagy társult országbeli kutatók** szakmai karrierjét előmozdítsa azzal, hogy világszínvonalú, harmadik országbeli intézménynél történő továbbképzésüket és nemzetközi tapasztalatszerzésüket támogatja, majd elősegíti, hogy a kutatók Európába visszatérve a megszerzett tudásukat valamely európai fogadóintézetben hasznosítsák.

A projekt

A projektnek egy koherens képzési programot kell magába foglalnia, amely maximum 3 évig tarthat és 2 szakaszból tevődik össze: a kezdeti képzés fázisa (12-24 hónap) és a reintegráció fázisa (az első fázisnak általában a fele).

A projekt javaslat elkészítése során a kutató kiválasztja a reintegrációs fogadó intézményt és azt a harmadik országbeli partnerintézményt, amely a képzés

²⁰ Az egyéni ösztöndíjak esetében a pályázatbenyújtási határidőt követő 8 hónapon belül amennyiben megszerzi a kutató a PhD fokozatát, akkor tapasztalt kutatónak számít.

²¹ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

szempontjából a kutató számára a legmegfelelőbb. A projekt javaslatot ezt követően a kutató a reintegrációs fogadó intézménnyel közösen készíti el. Sikeres pályázat esetén a Bizottság a reintegrációs fogadó intézménnyel kezd tárgyalásokat és köt szerződést, nem a kutatóval!

Résztvevők

A résztvevők alatt az összes M.C. ösztöndíj esetében az akciót megvalósító szervezeteket kell érteni. A kutató harmadik félnek számít, aki nem köt szerződést a Bizottsággal, ugyanakkor ő a közösségi támogatás kedvezményezettje. A kimenő nemzetközi ösztöndíj esetében a résztvevő a reintegrációs fogadó intézmény, amely valamely EU tagállamban vagy társult államban található és a következő szervezettípusok valamelyikébe tartozik:

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)
- Kereskedelmi vállalkozások, beleértve a kis- és középvállalkozások
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja

A partnerintézménynek, amely a kutatót a projekt első fázisában továbbképz, a reintegrációs fogadó intézménytől eltérő jogi személynek kell lennie, amely bármely olyan harmadik országban található, amellyel a Közösségnek jelenleg a 6. KP-ra vonatkozó együttműködési megállapodása van. Nemzetközi szervezetek is lehetnek partnerintézmények, még abban az esetben is, ha valamelyik EU tagállamban vagy társult országban találhatók.

Az OIF ösztöndíjra **kizárólag** az EU tagállamok és a társult országok tapasztalt kutatói pályázhatnak. A pályázó kutatóknak számos alkalmassági kritériumnak kell megfelelniük ahhoz, hogy a projekt javaslatot független szakértők tudományos szempontból is értékelhessék.

A fogadóintézmény nemzetiségének és a kutató állampolgárságának eltérőnek kell lennie. Abban az esetben ugyanakkor, ha a kutató az elmúlt 3 évben nem tevékenykedett illetve tartózkodott 12 hónapnál hosszabb ideig a fogadóintézmény országában, akkor alkalmas lehet a támogatásra. A nemzetközi szervezetek nemzetiség nélküliek, így az alkalmas kutatók bármely nemzetközi szervezetet fogadóintézménynek választhatják. A többenemzetiségű kutató választhat fogadóintézményt nemzetiségével megegyező országban, de csak akkor, ha az adott országban nem tartózkodott az utóbbi 5 évben huzamosabb ideig. A tag és társult államok hosszabb ideig harmadik országban tevékenykedett kutatói ugyancsak alkalmasak lehetnek az OIF akcióra.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi pénzügyi hozzájárulás a kutató tevékenységének és a fogadó intézménynek bizonyos költségeit fedezi. Mértéke: 120 ezer – 240 ezer euró. A közösségi hozzájárulás által fedezett költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projekt javaslatok értékelése

A projekt javaslatok értékelésénél először a kutató és a fogadó intézmény alkalmasságát vizsgálják meg. A megadott kritériumoknak a pályázatbenyújtási határidőig kell teljesülniük (kivéve a PhD fokozat megszerzésének kritériumát²²). A projekt javaslat tudományos értékelésére csak ezt követően kerül sor független szakértők által. Az értékelésnél alkalmazott kritériumok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A pályázati felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-6
- A projekt időtartama: maximálisan 36 hónap (12-24 hónap képzés, 6-12 hónap reintegráció)
- A támogatás mértéke: 120.000-240.000 euró
- Az akciótípus keretében kiírt pályázati felhívás legközelebbi beadási időpontja: 2004. február 12.

4.3 Marie Curie bejövő nemzetközi ösztöndíjak (Incoming International Fellowships – IIF)

A bejövő nemzetközi ösztöndíjak célja a kiemelkedő **harmadik országbeli kutatók** egyéni képzésének, mobilitásának elősegítése **Európában**, s ezáltal a nemzetközi együttműködés erősítése. Az ösztöndíj keretében a harmadik országbeli kutató egy EU tagország vagy társult ország fogadó intézményében valósítja meg kutatási projektjét. Fejlődő országok esetében a visszatérési szakasz is támogatható, a tudástranszfer elősegítésének, a fejlődő ország kutatási kapacitásainak erősítése érdekében. Ez az akció a projekt időtartama alatti tudástranszfernek köszönhetően megerősíti az EU tagállamok és a társult országok tudományos kiválóságát és a jövőben a kapcsolatok elmélyítéséhez is vezethet.

A projekt

A projektnek egy koherens képzési programot kell magába foglalnia, amely maximum 3 évig tarthat és két szakaszból tevődik össze: a kezdeti képzés fázisa (12-24 hónap) és az esetleges reintegráció fázisa, kizárólag a fejlődő országok kutatói számára (az első fázis időtartamának általában a fele).

A kutatónak ki kell választania azt a **fogadó intézményt** (valamely EU tagállamban vagy társult országban) és azt a harmadik országbeli fogadó intézményt (**reintegrációs fogadó intézmény**), amelyek a képzés szempontjából a kutató számára a legmegfelelőbbek és fel kell vennie velük a kapcsolatot. A projekt javaslatot ezt követően a kutató a fogadó intézménnyel (vagy fogadó intézményekkel) közösen készíti el. A projekt javaslat elkészítésének során a kutató meghatározza azt a területet, amelyen a továbbképzése lehetőséget biztosít számára a kutatási karrierjében történő előrelépésre. Sikeres pályázat

²² Az egyéni ösztöndíjak esetében a pályázatbenyújtási határidőt követő 8 hónapon belül amennyiben megszerzi a kutató a PhD fokozatát, akkor tapasztal kutatónak számít.

esetén a Bizottság a fogadó intézménnyel (vagy fogadó intézményekkel) kezd tárgyalásokat és köt szerződést, nem a kutatóval!

Résztvevők

A résztvevők alatt az összes M.C. ösztöndíj esetében az akciót megvalósító szervezeteket kell érteni. A bejövő nemzetközi ösztöndíj esetében a résztvevő a fogadó intézmény, amely valamely EU tagállamban vagy társult államban található és az esetleges reintegrációs fázis esetében a harmadik országban található reintegrációs fogadó intézmény. A kutató harmadik félnek számít, aki nem köt szerződést a Bizottsággal, ugyanakkor ő a közösségi támogatás kedvezményezettje. Mivel a nemzetközi szervezetek egy országhoz sem tartoznak, így szabadon választhatók fogadó intézményként (akár harmadik országban is). A bejövő nemzetközi ösztöndíj esetében a bejövő fázis fogadó intézménye, valamely EU tagállamban vagy társult országban található és a következő szervezettípusok valamelyikébe tartozik:

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)
- Kereskedelmi vállalkozások, beleértve a kis- és középvállalkozásokat
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja

Az esetleges reintegráció fázisában bármely olyan harmadik ország intézménye lehet fogadó intézmény, amellyel a Közösségnek a 6. KP-ra vonatkozó együttműködési megállapodása van és a következő szervezettípusok valamelyikébe tartozik:

- Nemzeti szervezetek (egyetemek, kutatóközpontok stb.)
- Kereskedelmi vállalkozások, beleértve a kis- és középvállalkozásokat is
- Non-profit szervezetek

A bejövő nemzetközi ösztöndíjra **kizárólag harmadik országbeli tapasztalt kutatók**²³ pályázhatnak, kivéve azokat, akik az elmúlt 5 évből több mint 4-et valamely EU tagállamban vagy társult országban töltöttek. A pályázó kutatóknak számos alkalmassági kritériumot – mint például a mobilitási és nemzetiségi kritérium – kell teljesítenie a projekt javaslat beadási határidejéig és azt követően is ahhoz, hogy a projekt javaslatot független szakértők tudományos szempontból is értékelhessék.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi pénzügyi hozzájárulás a kutató tevékenységének és a fogadó intézménynek bizonyos költségeit fedezi. Mértéke: 72 ezer – 185 ezer euró. A pénzügyi hozzájárulás által fedezhető költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

²³ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

Az esetleges reintegráció időszakában a reintegrációs fogadó intézmény költségeit is megtérítik, amennyiben azok valós költségek és szükségesek a projekt megvalósításához.

A projekt javaslatok értékelése

A projekt javaslatok értékelésénél először a kutató és a fogadó intézmény alkalmasságát vizsgálják meg. A megadott kritériumoknak a beküldési határidő időpontjában kell teljesülniük (kivéve a PhD fokozat megszerzésének kritériumát²⁴). A projekt javaslat tudományos értékelésére csak ezt követően kerül sor független szakértők által. Az értékelési kritériumok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A pályázati felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-7
- A projekt időtartama: maximálisan 36 hónap (12-24 hónap képzés, 6-12 hónap reintegráció)
- A támogatás mértéke: 72.000-185.000 euró
- Az akciótípus keretében kiírt pályázati felhívás legközelebbi beadási időpontja: 2004. február 12.

5. A KIVÁLÓSÁG TÁMOGATÁSA ÉS ELISMERÉSE

Ennek az akciócsoporthoz a segítségével kívánják elérni, hogy a kiváló színvonalú európai kutatás támogatásban és elismerésben részesüljön és ezáltal ismertsége és vonzereje növekedjen. A támogatással elsősorban az új és kibontakozó kutatási területeken dolgozó kutatócsoportok munkáját kívánják segíteni, ezzel is előmozdítva az európai kutatók szakmai fejlődését és nemzetközi elismerését.

Ezen az akciócsoporthoz belül a következő három akcióval támogatják a kutatók munkáját:

- Marie Curie támogatás kiváló kutatócsoportoknak
- Marie Curie díjak
- Marie Curie tanszékek

5.1 Marie Curie támogatás kiváló kutatócsoportoknak (Excellence Grants – EXT)

Az akciótípus olyan európai kutatócsoportok létrehozását és fejlődését támogatja, amelyek képesek lesznek magas szintű kiválóság vagy interdiszciplináris kutatási tevékenységek elérésére. A mechanizmus révén a kiemelkedően tehetséges kutatókat kívánják támogatni azzal a céllal, hogy vezetésükkel kiváló nemzetközi kutatócsoportok jöjjenek létre, amelyek az EU támogatásával elég rövid időn belül képesek lehetnek saját területükön kiváló

²⁴ Az egyéni ösztöndíjak esetében a pályázatbenyújtási határidőt követő 8 hónapon belül amennyiben megszerzi a kutató a PhD fokozatát, akkor tapasztal kutatónak számít.

eredmények elérésére. A kutatási témát illetően prioritást élveznek az EU versenyképessége szempontjából kiemelkedően fontos, élvonalbeli kutatási területek, továbbá az interdiszciplináris területek.

A projekt

A projekt maximális időtartama 4 év lehet.

A pályázatot a kutatócsoport vezetője a kutatócsoportot befogadó intézménnyel közösen készíti el és nyújtja be az Európai Bizottsághoz. A kutatócsoport néhány leendő tagját már a pályázat elkészítési fázisában ki lehet választani, de nem kötelező. A kiválasztás annak alapján történik, hogy képesek-e elérni a projekt céljait, azaz hozzájárulni az európai kutatás tudományos kiválóságához és versenyképességéhez. A kutatócsoport vezetője a szerződéskötést követően nemzetközi szakmai folyóiratokban teszi közzé a fennmaradt kutatói posztok betöltésére szóló felhívást.

A támogatott kutatásnak olyan témára kell irányulnia, amely az európai országok többségében érdeklődésre tarthat számot, vagy amely fokozza az európai kutatás versenyképességét, ill. vezető pozíciót biztosíthat világviszonylatban is. Ezzel összefüggésben a kutatási témát a kutatócsoport vezetője a fogadó intézménnyel együttműködve szabadon választhatja meg.

Résztvevők

A résztvevők alatt ennek az akciótípusnak a keretében azt a szervezetet értjük, amely befogadja az adott kutatócsoportot. A Bizottság ezzel a szervezettel köt szerződést, a kutatócsoport minden tagját – beleértve a kutatócsoport vezetőjét is – harmadik félnek tekinti, akivel a fogadó intézménynek kell megállapodást kötnie. A kutató csoport vezetője kérelmezheti a fogadóintézmény cseréjét, amennyiben ez szükséges a projekt további fejlődésének biztosításához.

Az akciótípus keretében az EU tagországainak és a társult államoknak a következő szerződéstípusai alkalmasak:

- nemzeti szervezetek (egyetem, kutatóközpont stb.)
- vállalkozások (beleértve a KKV-at is)
- non profit szervezetek
- európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek
- az Európai Bizottság közös kutatóközpontjai

Az akciótípus keretében nincs lehetőség a nemzetközi és a harmadik országokban található szervezetek finanszírozására. Az európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek támogatására speciális feltételek vonatkoznak.

A kutatócsoport vezetőjének karrierje kezdeti fázisában kell lennie, ugyanakkor képesnek kell lennie magas szintű autonómia és kiválóság elérésére, egy kiváló

csoport létrehozására, menedzselésére és inspirálására. A vezetéshez szükséges autonómiát a fogadóintézménynek biztosítani kell a kutatócsoport vezetője számára. Az akció kiemelten célozza a tagállamokon és a társult országokon jelenleg kívül tevékenykedő kutatók hazatérését.

A kutatócsoport tagjait a pályázási szakaszban kell meghatározni. A többi Marie Curie akciótípussal ellentétben ennél az akciónál nem meghatározó a kutató tapasztalata, azaz kezdő és tapasztalt kutatók²⁵ is tagjai lehetnek a kutatócsoportnak. A csoportban részt vevő kutatókra vonatkozóan felső határt nem állapított meg a Bizottság.

A kutatócsoportnak transznacionális jellegűnek kell lennie, ennek megfelelően a kutatócsoport vezetője és a csoport tagjai bármilyen nemzetiségűek lehetnek (harmadik országból érkező kutatók is!). A kutatók alkalmasságának egyetlen kritériuma az, hogy a fogadóintézménynél a kutatócsoport vezetője és csoport tagjainak többsége nem lehetett alkalmazásban az elmúlt 12 hónapban. A harmadik országokból származó kutatók nem haladhatják meg az összlétszám 30%-t.

A fogadó intézmény és a kutatócsoport vezetőjének együttműködését szerződés szabályozza, amelynek egy példányát az Európai Bizottság is megkapja. A szerződés biztosítja a kutatócsoport vezetőjének a projekt végrehajtásához szükséges önállóságot.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi támogatás négy évre szól, mértéke 800 ezer eurótól 1,6 millió euróig terjed. A hozzájárulás a kutatók tevékenységének és a fogadó intézménynek bizonyos költségeit fedezi. A fedezett költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projekt javaslatok értékelése

A benyújtott projekt javaslatokat a már említett komplex értékelési rendszer alapján értékelik. Az értékelésnél alkalmazott kritériumcsoportok és minden csoporton belül a fő értékelési szempontok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A pályázati felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-8
- Egy-egy projekt időtartama max. 4 év
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke 800 ezer eurótól 1,6 millió euróig terjed.
- Az akciótípus keretében kiírt pályázati felhívás legközelebbi beadási határideje: 2004. május 18.

²⁵ A kategóriák meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

5.2 Marie Curie díjak (Excellence Awards – EXA)

A Marie Curie díjak tudományos díjak, amelyeket elismerésként ítélnék oda olyan kiváló teljesítményt elért kutatóknak, akik az elmúlt időszakban a Közösség mobilitási és képzési programjaiban részt vettek.

A díjak révén a külföldön tartózkodott kutató egyéni vívmányaira kívánják felhívni a figyelmet azzal a szándékkal, hogy jövőbeni karrierjük alakulását és nemzetközi elismertségüket támogassák. A díj kapcsán a kutatási eredmények jobb terjesztése érhető el a kutatói közösség felé. A cél érdekében a díjazott kutatóknak részt kell vennie az Európai Kutatási Térséggel kapcsolatos rendezvényeken.

A projekt

A pályázat elkészítési szakaszban az alkalmas kutatóknak el kell készítenie pályázatát, amely bármely kutatási területre vonatkozhat. A Marie Curie díj esetében a kutatók múltbéli teljesítményük alapján nyerhetik el a díjat. A díjazottakat elsősorban a kutató korábbi kutatásainak tudományos és technológiai kiválósága és az elért eredmények társadalmi és gazdasági hasznosíthatósága alapján választják ki. A díjazottakat a Bizottság választja ki a tudományterületenként felállított szakértői bizottságok javaslata és a Marie Curie Nagy Zsűri állásfoglalása alapján.

A díjat egy „Award letter” formájában felajánlják a kutatóknak, akinek ki kell nyilvánítania akaratát, miszerint elfogadja a díjat. A díjakat Díjátadási Ünnepek keretében adják át a nyerteseknek.

A Marie Curie díjban részesült kutatóknak 2 éven keresztül rendszeresen részt kell venniük olyan rendezvényeken, amelyeknek az a célja, hogy emeljék az Európai Kutatási Térség kiépítésével kapcsolatos eredmények ismertségének és elismertségének a színvonalát, valamint segítik és előmozdítják a díjazott kutatók eredményeinek elismertségét. Évente maximum 5 díjat ítélnék oda a beérkező pályázatok színvonala alapján egyenként 50 ezer euró értékben.

Résztvevők

A Marie Curie díj jelöltjei olyan egyéni kutatók lehetnek, akik jelentős, elismerésre érdemes eredményeket értek el kutatásaik során. Az alkalmasság egyedüli kritériuma (tehát ennél az akciónál sem a tapasztalat, sem a nemzetiség nem befolyásoló kritérium) az, hogy a kutatóknak legalább 12 hónapon keresztül részt kellett vennie a Közösség valamely korábbi KTF keretprogramjának mobilitási vagy képzési akciójában²⁶. A referencia határidő a pályázatok beküldési határideje.

A díjra a kutató önmagát javasolhatja, de jelölheti őt más is (pl.: intézmény, szervezet stb.). **A díj kitüntettje a kutató, mint magánszemély.**

²⁶ A kézikönyv 12. oldalán megtalálhatók azok az akciók, amelyekben való részvétel révén a kutatók alkalmasak lehetnek a díj elnyerésére.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi hozzájárulás mértéke minden esetben 50 ezer euró. A Közösség ebben az esetben semmilyen más költséget nem fedez. A díjazott tetszése szerint használhatja fel az összeget.

A díjjal járó „konferencialátogatási” kötelezettség során keletkező kiadásokat célszerű a díjból finanszírozni, azonban eseti alapon kérvényezni lehet a Bizottságtól hozzájárulás megítélését a rendezvények költségeihez.

A projekt javaslatok értékelése

A projekt javaslatok értékelése komplex folyamat. Az értékelésnél alkalmazott valamennyi kritériumnak meg kell felelnie a projektnek. Az értékelési kritériumok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-9
- A díj összege 50.000 euró
- Az akciótípus keretében kiírt pályázati felhívás legközelebbi beadási határideje: 2004. május 18.

5.3 Marie Curie tanszékek (Chairs – EXC)

Ennek a támogatási formának az a célja, hogy a világ élvonalába tartozó **kutatók vendégprofesszorként történő alkalmazását támogassa** az EU tagállamok és társult országok fogadó intézményeiben (mindenekelőtt felsőoktatási intézményekben).

A Marie Curie tanszékek célja ezentúl, hogy támogassák a kutatási eredmények terjesztését a kutatói közösség számára. A cél elérése érdekében a vendégprofesszor a projekt során részben oktatás, részben kutatási tevékenység keretében adja át tapasztalatait a fiatalabb generációnak.

A projekt

A vendégprofesszori megbízátság támogatása általában három évre szól, de rövidebb időszakra is nyújtható (a támogatott időszak egy évnél rövidebb nem lehet).

A vendégprofesszori támogatásra pályázó kutató együtt adja be pályázatát a fogadó intézménnyel. Amennyiben a projekt támogatást nyert, a Bizottság a fogadó intézménnyel köti meg a szerződést. A vendégprofesszornak és a fogadóintézménynek is megállapodást kell kötnie egymással, amelyben részletezik a megvalósítás feltételeit, a jogokat és a kötelezettségeket. A fogadóintézménynek megfelelő támogatást és autonómiát kell biztosítania a vendégprofesszornak a projekt kivitelezése érdekében.

A vendégprofesszor fő feladata a tanítás és a kutatás. Ezen tevékenységek témáját szabadon választhatja meg a vendégprofesszor a fogadóintézménnyel közösen, hiszen ez a Marie Curie akció is bottom-up megközelítést alkalmaz a kutatási és oktatási tevékenységek témaválasztásával kapcsolatban. Az általa előadott tárgy(ak)nak kiemelkedő fontosságúnak és/vagy multidiszciplináris jellegűnek kell lennie.

A képzési tevékenységek keretében a vendégprofesszor előadásokat és kutatási tanfolyamokat tart az egyetemi és/vagy PhD hallgatók számára. Az előadást a legújabb multidiszciplináris kutatási eredmények; innovatív oktatási technikák és új technológiák (e-learning) alapján végzi, így biztosítva minél több hallgató számára lehetőséget a részvételére. A képzési tevékenységekhez tartozik az Európa számára is releváns kutatás és diplomamunkák felügyelete.

A kutatási tevékenysége során a speciális, előre meghatározott, munkatervnek megfelelően végzi tevékenységeit. A munkatervbe beletartozhat a speciális képzési rendezvényeken való részvétel a kutatási eredmények terjesztése érdekében, európai szinten elismert kurzusok szervezése, kollaboratív kutatás, publikálás, stb.

A tanév során a vendégprofesszornak a projektben meghatározott munkát teljes munkaidőben kell végeznie, ill. munkaidejének legalább a teljes munkaidő 70%-át el kell érnie.

Résztvevők

A résztvevők alatt ennek az akciónak a keretében azt a fogadóintézményt értjük, amelyik a tanszéket befogadja. Bármely szektorból való, a tagországokban vagy a társult országokban található fogadóintézmény alkalmas lehet, de a vendégprofesszor feladatainak megfelelően szoros együttműködéssel kell rendelkeznie valamely PhD képzést biztosító felsőfokú oktatási intézménnyel. A harmadik országokban található vagy nemzetközi szervezetnek számító jogi személyek nem lehetnek fogadóintézmények. Ugyanakkor az európai érdekeltségű nemzetközi szervezetek speciális feltételek mellett alkalmasak lehetnek.

A vendégprofesszor kérelmezheti a fogadóintézménycserét abban az esetben, ha az a projekt további megvalósításához szükséges.

Az alkalmas vendégprofesszor korábbi kutatásai során tudományos kiválóságot ért el. Tanárként inspirálni tudja hallgatóit és képes tudományos előadás tartására a tudományos közösségen kívüli hallgatóság számára is. Olyan személynek kell lennie, akinek gyakorlata van a kutatás menedzselésében és a diplomamunkák felügyeletében. A kutató alkalmasságát tehát ennél az akciónál nem a kutatási tapasztalat határozza meg.

Általános szabályként elmondható, hogy a kutató bármely ország állampolgára lehet, kivéve a fogadóintézmény országáét. Kivételt képez ez alól az az eset, ha a kutató kettős állampolgárságú és a fogadóintézmény ezen kettő ország valamelyikében található, akkor amennyiben az utóbbi 5 évből 4-ben nem a fogadóintézmény országában tevékenykedett, akkor alkalmas lehet a támogatásra.

A harmadik országok állampolgárai amennyiben az elmúlt 5 évből legalább 4-ben valamely tagállamban vagy társult államban tevékenykedtek, akkor annak az országnak az állampolgárának számítanak, amelyben a legtöbb időt töltötték el.

A vendégprofesszor a fogadóintézményben az elmúlt 3 évben nem tevékenykedhetett többet, mint 12 hónapot.

Az akció támogatja a harmadik országokban tevékenykedő tagállam vagy társult állambeli kutató hazatérését, akár a saját hazájába is. Ennek feltétele, hogy igazolni tudja, hogy az elmúlt 5 évből legalább 4-ben harmadik országban tevékenykedett.

Pénzügyi vonatkozások

A Közösségi pénzügyi támogatása a vendégprofesszor és a fogadóintézmény bizonyos költségeit fedezi. Mértéke: 450 ezer – 750 ezer euró. A közösségi hozzájárulás által fedezett költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projekt értékelése

A projektek értékelésénél alkalmazott szempontok megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-10
- Egy-egy projekt időtartama 1-3 év
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke 450 ezer – 750 ezer euró.
- Az akciótípus keretében kiírt pályázati felhívás legközelebbi beadási határideje: 2004. január 21.

6. A VISSZATÉRÉST ÉS REINTEGRÁCIÓT MEGKÖNNYÍTŐ MECHANIZMUSOK

A Marie Curie visszatérési és reintegrációs támogatásokat az EU tagállamok és a társult államok azon kutatói számára hozták létre, akiknek éppen lejárt előző, legalább 2 évig tartó, mobilitási ösztöndíjuk. Hasonló mechanizmust hoztak létre azon európai kutatók számára, akik legalább 5 éven keresztül Európán kívül kutattak – mobilitási ösztöndíj révén vagy nélküle – és ezt követően most vissza szeretnék térni Európába.

Ezzel összhangban a támogatások az alábbi két típusba sorolhatók:

- Marie Curie európai reintegrációs támogatás
- Marie Curie nemzetközi reintegrációs támogatás.

6.1 Marie Curie európai reintegrációs támogatás (European Reintegration Grants – ERG)

Az akció révén a 6. Keretprogram vagy a korábbi EU keretprogramok Marie Curie vagy más mobilitási akcióiban legalább 24 hónapig részt vett tapasztalt kutatók támogatást kaphatnak a hazájukba, ill. Európába való visszatéréshez és reintegrációhoz.

A fogadóintézménynek kötelezettséget kell vállalnia, hogy a visszatérő kutatót legalább 2 évig alkalmazza.

A projekt

A projekt elkészítési fázisában az egyéni kutató meghatározza azt a fogadóintézményt, amely a reintegráció intézménye lesz. A fogadóintézménynek kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy hatékony és tartós reintegrációt biztosít legalább két éven keresztül a kutató számára. A megállapodást szerződésben kell rögzíteni.

A pályázatot a kutató és a reintegrációs fogadó intézmény közösen adja be legalább hat hónappal az eredeti mobilitási időszak vége előtt, vagy legkésőbb a következő rögzített értékelési időpontig. (A 2003. január 1. és 2004. június 30. között befejeződő mobilitási ösztöndíjak esetében az ERG pályázatot legkésőbb 2003. december 31-ig kell beadni a Bizottsághoz; a 2004. június 30. után befejeződő mobilitási ösztöndíjakra a fenti szabály érvényes.)

A kutatási területre vonatkozóan, mint az összes többi Marie Curie akció esetében, ebben az esetben is bottom-up megközelítést kell alkalmazni, azaz az összes olyan kutatási terület alkalmas a támogatásra, amely hozzájárul a Közösség célkitűzéseinek eléréséhez.

A program – kivételes esetektől eltekintve – rögtön a mobilitási akció lezárulását követően kezdődik. Azok a projektek, amelyben a fogadó intézmény hitelt érdemlően bizonyítja, hogy a kutató reintegrációját az adott fogadó intézmény két évet meghaladó időtartamban vállalja, a pályázatok elbírálásánál előnyt élveznek.

Résztvevők

Az akció esetében a résztvevő a fogadóintézmény, amely szerződést köt a Bizottsággal. Az EU tagállamokban vagy társult országokban található kutatási szervezetek következő fajtái alkalmasak fogadóintézménynek:

- Nemzeti szervezetek (kutatóközpontok, egyetemek, stb.)
- Vállalkozások (beleértve a KKV-t)
- Non-profit szervezetek
- Európai érdekelttségű nemzetközi szervezetek
- Az Európai Bizottság Közös kutatóközpontjai

A fogadó intézmény nem lehet ugyanaz az intézmény, mint ahol a kutató az eredeti mobilitási programját megvalósította.

Az egyéni kutató akkor alkalmas a pályázásra, ha a 6. KP bizonyos akcióiban vagy a korábbi keretprogramok valamely mobilitási akciójában megszakítás nélkül legalább 24 hónapon keresztül részt vett.

Az akció keretében csak a tagországok és a társult országok kutatói pályázhatnak.

A reintegráció történhet a kutató hazájába és más országba is, de a kutató saját hazájába történő reintegrációja a pályázatok elbírálásánál előnyben részesül.

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi támogatást a reintegrációs fogadóintézmény átalányösszeg formájában kapja meg és a kutató reintegrációs projektjével kapcsolatban felmerülő költségeit fedezi. A közösségi hozzájárulás ennél az akciónál nem fedezi a kutató bérét és a rezsiköltségekhez való hozzájárulást. A támogatás mértéke max. 40 ezer euró.

A pénzügyi hozzájárulással szemben elszámolható költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projekt javaslatok értékelése

A projektek **értékelésének** szempontjai megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-11
- Egy-egy projekt időtartama: 1 év EU támogatás a kutató projektjének megvalósításához; 2 évig vállalja a fogadó intézmény a kutató reintegrációját
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke max. 40 ezer euró.
- Az akciótípus keretében kiírt pályázati felhívás beadása folyamatos, előre rögzített értékelési időpontokkal. Értékelési időpontok 2004-ben: január 15.; április 15.; július 15.; október 14.

6.2 Marie Curie nemzetközi reintegrációs támogatás (International Re-integration Grants – (IRG))

Ez az akció az európai reintegrációs támogatáshoz hasonló konstrukció azzal a különbséggel, hogy a támogatást a Bizottság két évre nyújtja olyan **európai kutatók EU tagállamokba vagy társult országokba történő visszatérésének és reintegrációjának elősegítéséhez, akik több mint öt éve kutatótevékenységet folytatnak harmadik országban.** Ennél a támogatási formánál nincs jelentősége annak, hogy az érintett kutató részt vett-e korábban valamely mobilitási programban vagy sem. Az akció kifejezett célja a brain drain (agyelszívás) folyamatának megakadályozása és visszafordítása.

A projekt

A kutató közösen adja be a pályázatát a fogadóintézménnyel az Európai Bizottsághoz. A Bizottság EU tagállamban vagy társult országban lévő olyan reintegrációs fogadóintézménnyel köt szerződést, amely kötelezi magát arra, hogy az érintett kutatóval közösen reintegrációs programot valósít meg, amelynek időtartama legalább három év. Azok a projektek, amelyben a fogadó intézmény hitelt érdemlően bizonyítja, hogy a kutató reintegrációját az adott fogadó intézmény hosszabb időszakra vállalja, a pályázatok elbírálásánál előnyt élveznek.

A kutatási terület bármely projekt típusát alkalmazva a támogatásban részesülő kutatóknak tökélet kell kovácsolnia a megszerzett tapasztalatából Európában.

Résztvevők

A résztvevő ennek az akciónak a keretében a reintegrációs fogadóintézmény, amellyel a Bizottság szerződést köt.

A támogatásban az a tagországból vagy társult országból származó tapasztalt kutató²⁷ részesülhet, aki legalább 5 éven keresztül a tag- és társult országokon kívül végzett kutatást és most haza kíván térni. A szóban forgó kutatók tartózkodási helye nem lehet EU tagállam vagy társult ország, vagyis a pályázatot megelőző öt évben nem tölthettek egy évnél hosszabb időt az említett országokban (kivéve a rövid idejű ott tartózkodást, a szabadság eltöltését, a gyermekgondozási ill., betegszabadságot stb.).

Pénzügyi vonatkozások

A közösségi támogatást a reintegrációs fogadóintézmény átalányösszeg formájában kapja meg és a kutató reintegrációs projektjével kapcsolatban felmerülő költségeit fedezi. A közösségi hozzájárulás ennél az akciónál nem fedezi a kutató bérét és a rezsiköltségekhez való hozzájárulást. A támogatás mértéke max. 80 ezer euró.

A pénzügyi hozzájárulással szemben elszámolható költségek részletesen megtalálhatók a 7.1 pont alatt.

A projektek értékelése

A projektek értékelésének szempontjai megtalálhatók a 7.2 pont alatt.

Rövid összefoglalás

- A felhívás azonosítója: FP6-2002-Mobility-12
- Egy-egy projekt időtartama: 2 év EU támogatás a kutató projektjének megvalósításához; legalább 3 évig vállalja a fogadó intézmény a kutató reintegrációját
- A projekthez nyújtott uniós támogatás mértéke max. 80 ezer euró.

²⁷ A kategória meghatározása megtalálható az 1. fejezetben.

- Az akció keretében kiírt pályázati felhívás beadása folyamatos rögzített értékelési időpontokkal. Értékelési időpontok 2004-ben: január 15.; április 15.; július 15.; október 14.

7. AZ AKCIÓK PÉNZÜGYI JELLEMZŐI ÉS ÉRTÉKELÉSI KRITÉRIUMAI

A kutatói mobilitás kiemelt figyelmet kap a 6. Keretprogramban. Ezt jelzi, hogy a program költségvetése közel duplájára, 1580 millió euróra nőtt az 5. Keretprogramhoz képest, illetve, hogy számos új – az EU mobilitási stratégiájához illeszkedő – akciótypust vezettek be.

Az akciók jelentős részénél a kutató és a fogadó intézmény megosztva kapja az uniós pénzügyi támogatást. A 6. Keretprogramban az az elv érvényesül, hogy a kutató a korábinál magasabb arányban részesüljön a támogatásból.

Azoknak a költségeknek, amelyek elszámolását a Közösség a pénzügyi támogatás keretében lehetővé teszi, bizonyos feltételeknek meg kell felelniük (elszámolható költségek). Ezzel összhangban uniós pénzügyi támogatás olyan költségek elszámolására fordítható, amelyek

- a projekt végrehajtása szempontjából ténylegesek, szükségesek és megfelelnek a takarékoság követelményének,
- a kutatóintézetek szokásos elszámolási elveivel összhangban kerültek kimutatásra,
- a projekt időtartama alatt merültek fel, kivéve, ha a szerződés másként rendelkezik,
- az adott szervezet számviteli rendjének megfelelően szerepelnek a nyilvántartásban,
- nem tartalmazhatnak közvetett adókat, vámokat, kamatot, másik projekt kapcsán felmerült költségeket és nem szolgálhatnak alapul nyereség képzéséhez.

A Munkaprogramban határozták meg azokat a tevékenységeket, ill. költségeket amelyekre a közösségi támogatás elszámolható. Eszerint a költségek a következő két nagy csoportra oszthatók:

- a kutatók tevékenységével összefüggő költségek,
- a fogadó intézmények tevékenységével összefüggő költségek.

A fenti két csoporton belül az alábbi költségnemek különíthetők el (természetesen az adott akció jellegétől függ az, hogy az adott tevékenységgel összefüggésben milyen költségek számolhatóak el; nem szerepel mindegyik költségnem mindegyik akciótypusnál):

A kutatók tevékenységével összefüggő elszámolható költségek:

- a) Havi juttatás²⁸: a fogadó intézménynek a tárgyalási szakaszban kell eldöntenie, hogy szerződéssel alkalmazza a kutatót vagy meghatározott összegű ösztöndíjat fizet; a havi juttatás összege a kutató tapasztalatától függ, és a fogadó intézmény országának szorzójával²⁹ kell módosítani,

A kutató kategóriája	Szerződéssel alkalmazott kutatók esetében (euró/év)	Ösztöndíjban részesülő kutatók esetében (euró/év)
Kezdő kutató	30550	15275
Tapasztalt kutató (4-10 év kutatói tapasztalattal)	47000	23500
Tapasztalt kutató (több mint 10 éves tapasztalattal)	70500	35250

- b) Utazási hozzájárulás³⁰: a kutató származási országa és a fogadó intézmény országa közötti távolság függvényében megállapított összeg,
- c) Mobilitási hozzájárulás: a kutató mobilitásához szükséges költségek fedezésére családi állapottól függően megállapított összeg, amelyet a fogadó intézmény országának szorzójával módosítanak, (800 euró a családos, 500 euró az egyedülálló kutatók számára)
- d) Karrierépítési hozzájárulás: 2000 euró/ kutató, de kizárólag a legalább 1 évre kiválasztott kutatóknak,
- e) A kutatók fogadásával kapcsolatos költségek: A fogadóintézmény bizonyos akciók keretében menedzseli az alkalmas kutatók részvételét a kutatási, képzési, tudástranszfer tevékenységeken (találkozók, konferencia részvétel, képzési akciók, kiküldetések, kutatási költségek stb.)

A fogadó intézmények tevékenységével összefüggő elszámolható költségek:

- a) Hozzájárulás a kutatással, képzéssel, a hálózat működtetésével és a tudástranszferrel kapcsolatos költségek fedezéséhez
- b) Menedzsmentköltségek: A projekt menedzselésével kapcsolatos költségek fedezésére a közösségi hozzájárulás max. 3%-ra adható, a képzési hálózatok és az eseménysorozatok esetében max. 7% lehet.
- c) Rezsiköltségek: A közvetlen költségek (kivéve az alvállalkozó költsége) 10%-a, a Marie Curie támogatás kiváló kutatócsoportoknak akció esetében 20%-a számolható el rezsiköltségként.
- d) Egyéb költségek: a felszerelések beszerzésével kapcsolatos kiadások bizonyos akciók keretében elszámolhatók a Bizottság előzetes beleegyezésével, amennyiben a felszerelés szükséges a projekt megvalósításához. A Marie Curie díjak ugyancsak ebbe a kategóriába

²⁸ Lásd a Munkaprogram 50. oldalát.

²⁹ Az országszorzók megtalálhatók a Munkaprogram 52. oldalán.

³⁰ Lásd a Munkaprogram 51. oldalát.

tartoznak, valamint a reintegrációt támogató akciók elszámolható költségei is ide sorolandók.

7.1 A közösségi hozzájárulás szerkezete

Marie Curie akció típus	Elszámolható költségek					
	Havi juttatás	A kutató által végzett tevékenységek elszámolható költségei		KARRIER-ÉPÍTÉSI HOZZÁJÁRULÁS	A kutatók fogadásával kapcsolatos költségek	A fogadóintézmény Hozzájárulás a kutatási/képzési/tudástranszfer program költségeihez
		Transznacionális mobilitás				
		Utazási hozzájárulás	Mobilitási hozzájárulás			
Fogadói ösztöndíj kezdő kutatók képzésére	A referenciaértékeket lásd a Munkaprogram 50. oldalán	X	X	X	A kutató kutatási és képzési tevékenységekben való részvételével kapcsolatos költségek 250 euró/ember-hónap a nem laboratóriumi kutatóképzési projektnél, 500 euró/ember-hónap a laboratóriuminál	A képzési projekt megvalósításával kapcsolatos költségek (a ösztöndíj meghirdetése, képzés, oktatási anyagok stb.) Multi partner esetén: hozzájárulás a partnerek közötti koordináció költségeihez (konferenciák, közös képzési akciók, stb.) Valós költségek alapján max. 250 euró/ember-hónap
Kutatóképzési hálózatok	A referenciaértékeket lásd a Munkaprogram 50. oldalán	X	X	X	Az alkalmas kutatók hálózatépítési, képzési és tudástranszfer tevékenységekben való részvételével kapcsolatos költségek (konferenciák, képzések, stb) A közösségi hozzájárulásnak legalább 65%-t a kutató költségeihez való hozzájárulásra kell ennél az akciónál fordítani	Hozzájárulás a hálózatban nem résztvevő kutatók hálózatépítési, képzési és tudástranszfer tevékenységekben való részvételének költségeihez. Hozzájárulás a projekt megvalósításának költségeihez (pl.: a kutatóhelyek meghirdetése, honlap létrehozása és fenntartása, információcsere stb.) Valós költségek alapján

Marie Curie akció típus		Elszámolható költségek					
		A kutató által végzett tevékenységek elszámolható költségei				A fogadóintézmény által	
		Havi juttatás	Transznacionális mobilitás		Karrier- építési hozzájárulás	A kutatók fogadásával kapcsolatos költségek	Hozzájárulás a kutatási/képzési/ tudástranszfer program költségeihez
Utazási hozzájárulás	Mobilitási hozzájárulás						
Eseménysor- ozat		Napi díj: valós költségek max. 150 euró/nap, az országos szorzó alkalmazásával	Valós költségek, max. a referenciaértékek (nem szükséges a transznacionális mobilitás)	-	-	Az alkalmas kutató részvételi díjai	Szervezési költségek (pl.: publikációk, előadók meghívása, terembérlés stb.) Átalány összeg, a teljes szervezési költség töredéke az alkalmas kutatók száma alapján
Nagy konferenciák		Napi díj: valós költségek max. 150 euró/nap, az országos szorzó alkalmazásával	Valós költségek, max. a referenciaértékek (nem szükséges a transznacionális mobilitás)	-	-	Az alkalmas kutató részvételi díjai	-
Tudástranszfer	Fejlődő fogadói típus	A kiküldött kutatók számára. A referenciaértékeket lásd a Munkaprogram 50. oldalán	X	X	-	-	A partnerszervezetnél történő képzéssel kapcsolatos speciális költségek visszatérítése (képzés, laboratóriumi költségek, stb.) Valós értékek alapján, max. 800 euró/ember-hónap
		Tapasztalt kutatók fogadására: A referenciaértékeket lásd a Munkaprogram 50. oldalán.	X	X	X	-	Hozzájárulás a projekttel kapcsolatos költségekhez (beleértve a felszerelési költségeket) Választhatóan fix összeg (250 euró/ember-hónap nem laboratóriumi, 500 euró/ember-hónap laboratóriumi kutatás) vagy a valós költségek (max. 1200 euró/ember-hónap)
		Reintegrált kutatók: nincs hozzájárulás	-	-	-	-	-

Marie Curie akció típus		Elszámolható költségek					
		A kutató által végzett tevékenységek elszámolható költségei				A fogadóintézmény által	
		Havi juttatás	Transznacionális mobilitás		Karrier-építési hozzájárulás	A kutatók fogadásával kapcsolatos költségek	Hozzájárulás a kutatási/képzési/tudástranszfer program költségeihez
Utazási hozzájárulás	Mobilitási hozzájárulás						
Tudástranszfer	Ipar-akadémiai stratégiai partnerség	A referenciaértékeket lásd a Munkaprogram 50. oldalán.	X	X	-	-	Hozzájárulás a projekttel kapcsolatos költségekhez. Választhatóan fix összeg (250 euró/ember-hónap nem laboratóriumi kutatás, 500 euró/ember-hónap laboratóriumi kutatás) vagy a valós költségek (max. 800 euró/ember-hónap)
Európán belüli ösztöndíj		A referenciaértékeket lásd a Munkaprogram 50. oldalán.	X	X	X	Kutatási és képzési tevékenységekkel kapcsolatban felmerülő költségek (konferencián való részvétel, képzések, stb) Fix összeg: 500 euró/ember-hónap, ha nem laboratóriumi, 750 euró/ember-hónap, ha laboratóriumi kutatás)	-
Bejövő nemzetközi ösztöndíj	Bejövő fázis	A referenciaértékeket lásd a Munkaprogram 50. oldalán.	X	X	-	Kutatási és képzési tevékenységekkel kapcsolatban felmerülő költségek (konferenciák, találkozók, képzések költségei, kutatási kiadások (500 euró/ember-hónap, ha nem laboratóriumi, 750 euró/ember-hónap, ha laboratóriumi kutatás)	-
	Lehetséges reintegrációs fázis	-	-	-			A projekthez szükséges valós költségek (a kutató díjazása – max 3000 euró/hónap), egyéb személyi költség, felszerelés, stb.

Marie Curie akciótypus		Elszámolható költségek						
		A kutató által végzett tevékenységek elszámolható költségei					A fogadóintézmény által	
		Havi juttatás	Transznacionális mobilitás		Karrierépítési hozzájárulás	A kutatók fogadásával kapcsolatos költségek	Hozzájárulás a kutatási/képzési /tudástramnszfe r program költségeihez	A menedzsment tevékenységek költségei (beleért az auditálást)
			Utazási hozzájárulás	Mobilitási hozzájárulás				
Kimenő nemzetközi ösztöndíj	Kimenő fázis (harmadik ország)	A referenciaérté- keket lásd a Munkaprogram 50. oldalán.	X	X		Kizárólag a harmadik országban történő képzéssel kapcsolatban felmerülő költségek (laboratóriumi költségek stb.) Valós költségek max. 750 euró/ember-hónap	-	A közösségi hozzájárulás max. 3 a
	Reintegráció fázisa	A referenciaérté- keket lásd a Munkaprogram 50. oldalán	X	Nem lehetséges amennyiben a kutató saját hazájában történik a reintegráció	-	A kutató képzési és kutatási tevékenységekben való részvételének költségei (konferenciák, találkozók, képzések költségei, kutatási kiadások (500 euró/ember-hónap, ha nem laboratóriumi, 750 euró/ember- hónap, ha laboratóriumi kutatás)	-	
Kiváló kutatócsoportok támogatása		A referenciaérté- keket lásd a Munkaprogram 50. oldalán.	X	X	-	-	Valós költségek	A közösségi hozzájárulás max. 3 a
Tanszékek		A referenciaérté- keket lásd a Munkaprogram 50. oldalán.	X	X	-	-	Valós költségek	A közösségi hozzájárulás max. 3 a
Marie Curie díjak		-	-	-	-	-	-	-
Nemzetközi reintegrációs támogatás		-	-	-	-	-	-	A közösségi hozzájárulás max. 3 a
Európai reintegrációs támogatás		-	-	-	-	-	-	A közösségi hozzájárulás max. 3 a

Az érdeklődők az egy-egy akciótípus keretében felmerülő és figyelembe vett költségkategóriákról, azok – például illusztrált – kiszámítási módjáról az adott akciótípussal foglalkozó Kézikönyvben találnak részletes útbaigazítást.

7.2 A pályázatok értékelése

A projekt javaslatok értékelésénél először a kutató és a fogadó intézmény alkalmasságát vizsgálják meg. A megadott kritériumoknak a pályázatbenyújtási határidőig kell teljesülniük (kivéve egyes eseteket). A projekt javaslat tudományos értékelésére csak ezt követően kerül sor, ezt független szakértők végzik.

Az **értékelési** kritériumok³¹:

- a) Tudományos és technológiai kiválóság és az innováció foka:
- b) A projekt sikeres végrehajtásának és hatékony menedzselésének képessége
- c) Az egyedi (specifikus) program célkitűzéseivel meglévő összhang (relevancia)
- d) EU hozzáadott érték, az erőforrások kritikus tömege, hozzájárulás a közösségi politikák megvalósításához
- e) Az új ismeretek felhasználására és terjesztésére vonatkozó terv minősége, az innováció előmozdítására rendelkezésre álló potenciál, a szellemi tulajdon kezelésére vonatkozó egyértelmű, világos tervek

Az egyes akciók során alkalmazott értékelési kritériumokat a következő oldalon található táblázat foglalja össze.

³¹ Az összes értékelési kritérium megtalálható a munkaprogram Mob-B mellékletében.

Értékelési kritérium	Tevékenységspecifikus értékelési kritériumok					
	Kutatóképzési hálózat(RTN)/Fogadói ösztöndíj kezdő kutatók fogadására (EST)	Tudástranszfer	Konferenciák és képzési kurzusok	Akciók egyéni kutatók számára	Visszatérési és reintegrációs támogatások	Man... tan...
(a) kritérium: a tudományos és technológiai kiválóság és az innováció foka	A projekt vagy a kutatóképzési terület tudományos színvonala A képzési tevékenység/ a tudástranszfer színvonala	A projekt tudományos színvonala A tudástranszfer színvonala	A projekt tudományos színvonala A képzési tevékenység színvonala	A projekt tudományos színvonala A képzési tevékenység színvonala	A projekt tudományos színvonala A képzési tevékenység színvonala	A tudományos színvonal A tevékenység színvonal
(b) kritérium: Képesség a projekt sikeres végrehajtására, hatékony menedzselésére – a rendelkezésre álló erőforrások, kompetenciák és szervezeti modalitások figyelembevételével, amelyeket a résztvevőktől elvárnak	A fogadóintézmény vagy a hálózati partnerek színvonala/kapacitása Menedzsment és megvalósíthatóság	A fogadóintézmény kvalitása Menedzsment és megvalósíthatóság	A fogadóintézmény kvalitása Menedzsment és megvalósíthatóság	A fogadóintézmény kvalitása A kutató kvalitása Menedzsment és megvalósíthatóság	A fogadóintézmény kvalitása A kutató kvalitása Menedzsment és megvalósíthatóság	A fogadóintézmény kvalitása A kutató kvalitása Menedzsment és megvalósíthatóság
(c) kritérium: a projekt célkitűzéseinek relevanciája a specifikus program célkitűzéseivel	Az akció/tevékenység céljaival való relevancia					
(d) kritérium: EU hozzáadott érték, az erőforrások kritikus tömege és a közösségi politikákhoz való hozzájárulás mértéke	Hozzáadott érték					
(e) kritérium: A tudás terjesztésére illetve használatára készített terv; innovációtámogató képesség és a szellemi tulajdon menedzsmentjére készített terv minősége	A tudás terjesztésére illetve használatára készített terv; innovációtámogató képesség és a szellemi tulajdon					

7.3 Szerződés a Bizottsággal

A projekt javaslatok értékelése és a rendelkezésre álló költségvetés alapján a Bizottság prioritási listát állít fel azokról a pályázatokról, amelyekkel szerződéskötési tárgyalásokat kezdeményez. A Bizottság elkészít egy tartaléklistát is, de az erre felvett intézményekkel csak abban az esetben kezd tárgyalásokat, ha egy előbbre rangsorolt szerződéskötési tárgyalás sikertelenül fejeződik be vagy ha marad forrás. A küszöbértékeket teljesítő projekt javaslatok közül az alacsonyabb pontokat elérteket költségvetési okok miatt elutasítják.

A tárgyalási fázisban a Bizottság a fogadó intézménnyel egyeztet és köt szerződést, nem a kutatóval. Ebben a fázisban a projekt pénzügyi feltételeiről és a megvalósításának részleteiről egyeznek meg a szerződő felek. A sikeres egyeztetést és szerződéskötést követően a fogadó intézmény megállapodást köt a kutatóval a projekt megvalósításáról, a kutatót és a fogadó intézményt megillető jogokról, az őket terhelő kötelezettségekről és a kutató juttatásairól³².

A Bizottság illetékes részlege ún. modell szerződést dolgozott ki a Marie Curie akció résztvevői számára. (Hasonlóképpen a 6. KP kutatási-fejlesztési projektjeinek résztvevői egy, külön a számukra kidolgozott modell szerződés alapján szerződnek a Bizottsággal.) A modell szerződések egyrészt egységes jogi alapot biztosítanak a résztvevők számára a Bizottsággal való szerződéskötéshez, másrészt jelentős informatív értékük van, hiszen a pályázók már a pályázással kapcsolatos döntés idején megismerkedhetnek azokkal a feltételekkel, amelyek mellett a Bizottság – sikeres pályázás esetén – szerződni fog velük.

A kutatónak és a fogadóintézménynek szerződést kell kötnie egymással, amelyben a kutatóképzési tevékenység megvalósításával kapcsolatos feltételeket, jogokat és kötelezettségeket rögzítik. A megállapodáshoz mellékletben kell csatolni a kutató Egyéni Szakmai Előmeneteli Tervét, amelyet a kutató a témavezetőjével közösen dolgoz ki. A Terv a kutató képzési szükségleteit, tudományos céljait és minden olyan tevékenység leírását tartalmazza, amelyek a fogadóintézménynél töltött időben az ösztöndíj részeként valósulnak meg. A szerződés és a megállapodások aláírását követően kezdetét veszi a projekt megvalósítása.

Az egyes Marie Curie akciókra megállapított feltételektől függően egy vagy több fogadó intézmény szerződik a Bizottsággal. Ennek megfelelően a Bizottság a mintául szolgáló modell szerződést két változatban, egy szerződő fél esetére (mono contractor) és több szerződő fél (multi contractor) esetére készítette el.

³² További részletek a szerződés „Specific Provisions”-ában található, amely már elérhető a CORDIS 6. KP honlapján.

A modell szerződés a következő részekből áll:

Törzs (két verzióban: egy szerződő fél, ill. több szerződő fél esetére),

- I. **sz. Melléklet** – a projekt keretében elvégzendő munka részletes ismertetése
- II. **sz. Melléklet** – általános feltételek (két verzióban: egy szerződő fél, ill. több szerződő fél esetére)
- III. **sz. Mellékletek** – minden egyes Marie Curie akcióra speciális tartalommal összeállított III. sz. Melléklet

Az alábbiakban röviden ismertetjük a Törzsszerződés és a II. sz. Melléklet (általános feltételek) tartalmát.

7.3.1 A Törzsszerződés

A Törzsszerződés rögzíti a szerződő felek adatait, a szerződés hatályba lépésének napját és a projekt időtartamát, valamint a Közösség pénzügyi hozzájárulásának összegét. A 4. és 5. cikk a Bizottsággal szerződő felek jelentési kötelezettségeit, a 6. cikk a közösségi hozzájárulás kifizetésével kapcsolatos kikötéseket tartalmazza. A 7., 8. és 9. cikkek az esetleges speciális rendelkezéseket, a szerződés módosítására vonatkozó előírást és a felek tájékoztatással összefüggő kötelezettségeit rögzíti. A szerződéssel kapcsolatban alkalmazandó jogról, a vitás ügyekben illetékes bíróságról és a Törzsszerződés mellékleteiről a 10., 11. és 12. cikkek rendelkeznek. Az eddig elmondottak az egy szerződő féllel kötött szerződés legfontosabb rendelkezéseire vonatkoztak. A több szerződő féllel kötött Törzsszerződés ettől elsősorban azzal tér el, hogy előírásokat tartalmaz a Bizottsággal szerződő felek által létrehozandó konzorciummal kapcsolatban (2. és 3. cikk).

7.3.2 II. sz. Melléklet – általános feltételek

A II. sz. Mellékletnek az egy szerződő fél esetére érvényes verziója fogalom-meghatározásokkal indul, definiálja a projekt végrehajtása kapcsán használatos legfontosabb fogalmakat (pl. jogos érdek, szabálytalanság, alvállalkozó stb.), ezzel is szűkítve az esetleges vitás kérdések körét. A Melléklet A, B és C Részből áll. Az **A Rész** a projekt végrehajtásával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza, így például a szerződő fél kötelezettségeinek teljesítésével kapcsolatos kikötéseket, az alvállalkozó esetleges igénybevételére vonatkozó előírásokat és a jelentések és eredmények összeállítását szabályozó rendelkezéseket. A fentiekén túl ebben a részben található a titkossággal és nyilvánossággal, a felelősség kérdésével és a szerződés felmondásával kapcsolatos szakaszok is. A **B Rész** a pénzügyi előírásokat tartalmazza, így pl. a projekt végrehajtásával kapcsolatos elszámolható költségek, a közvetlen és közvetett költségek körét, a pénzügyi ellenőrzésekre és könyvvizsgálatra, továbbá a jogtalanul felvett uniós támogatás visszafizetésére vonatkozó rendelkezéseket. A **C Rész** a szellemi tulajdonjogokkal foglalkozik, rendezi például az ismeretek birtoklásának, védelmének, felhasználásának és terjesztésének kérdéseit, valamint az ismeretek hasznosításával szorosan

összefüggő hozzáférési jogokat. Abban az esetben, ha a Bizottság több szerződő féllel áll kapcsolatban, a Melléklet erre az esetre kidolgozott verziója kerül alkalmazásra. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy például külön cikk rendelkezik arról, hogy a Bizottsággal szerződő feleket együttesen terheli a felelősség a projekt végrehajtásáért.

A Bizottsággal történő szerződéskötés alapjául szolgáló modell szerződések – köztük a Marie Curie akciók esetében alkalmazásra kerülő modell szerződések – az alábbi web címen ismerhetők meg, ill. tölthetők le:

<http://www.cordis.lu/fp6/find-doc.htm>

FÜGGELÉK

A TÁJÉKOZÓDÁST MEGKÖNNYÍTŐ HASZNOS INFORMÁCIÓK

1. A kutatói mobilitást megkönnyítő kezdeményezések

Az Európai Kutatási Térség létrehozásához nélkülözhetetlen feladat a kutatói mobilitás megkönnyítése. Ahhoz, hogy egy kutató – esetleg családjával együtt – továbbképzés és/vagy munkavállalás céljából áttelepüljön egyik országból a másikba, az uniós támogatási formáktól, ösztöndíj lehetőségektől kezdve a betöltetlen kutatói állásokig, a lakásbérlés feltételeitől a gyermeknevelést segítő intézmények igénybevételére vonatkozó előírásokig szerteágazó és alapos információkkal kell rendelkeznie. A kutatói mobilitás megkönnyítése – egyéb vonatkozó gazdasági, jogi stb. intézkedések mellett – jelentős részben a szükséges információkkal való ellátás biztosítását foglalja magában. Ennek az igénynek kíván a Bizottság még ebben az évben eleget tenni két új kezdeményezéssel, a Kutatók Mobilitási Portálja és az Európai Mobilitási Központ Hálózat elindításával.

A **Kutatók Mobilitási Portálja** információt szolgáltat az EU által nemzetközi, nemzeti és regionális szinten nyújtott kutatási támogatásokról és az európai kutatói közösséghez tartozó szereplők (egyetemek, iparvállalatok, alapítványok stb.) által közzétett állásajánlatokról. A projekt keretében létrehozzák a nemzeti, jól strukturált, informatív mobilitási portálokat és megismertetik a kutatókkal és a kutatási intézményekkel. A portálon keresztül a kutatók informálódhatnak adminisztratív és jogi előírásokról (a beutazás feltételeiről, társadalombiztosítási és adójogi rendelkezésekről, stb.), továbbá kulturális/interkulturális és a családi élettel összefüggő kérdésekről. A portál a következő weblapon található: http://europa.eu.int/eracareers/index_en.cfm

Az elkövetkező hónapokban ún. **mobilitási központok** kerülnek felállításra a tagállamokban és a tagjelölt országokban azzal a céllal, hogy gyakorlati jellegű, konkrét, jól felkészült szakemberektől származó segítséget nyújtsanak a külföldre települő kutatók és családjaik számára. Ezek a mobilitási központok alkotják az **Európai Mobilitási Központ Hálózatot**, amelynek az a rendeltetése, hogy áthidalja az információszerzés és a gyakorlati segítségnyújtás közötti „szakadékot”. E törekvés jegyében képzett szakemberek útbaigazítást adnak a kutatóknak a következő témakörökben:

- Munkavállalási engedélyek,
- Álláslehetőségek,
- Fizetések és adózás,
- Nyugdíjjogosultság,
- Egészségügy,
- Társadalmi biztonság,
- Lakásviszonyok,
- Gyermekintézmények és iskoláztatás.

Magyarországon a mobilitási központ hálózat fő hídfőintézménye a TEMPUS Közalapítvány lesz, amely a közép-magyarországi regionális mobilitási központ szerepét vállaló TÉT Alapítvánnyal együttműködve képviseli Magyarországot a nemzetközi mobilitási hálózat fórumokon.

A Kutatói Mobilitási Portállal és az Európai Mobilitási Központ Hálózattal kapcsolatos további információ a következő web címen található:

<http://europa.eu.int/comm/research>

2. A Marie Curie akció információforrásai

A Marie Curie akciók a CORDIS-on: www.cordis.lu/fp6/mobility.htm

A Marie Curie akciók az EUROPA szerveren:

http://www.europa.eu.int/comm/research/fp6/mariecurie-actions/index_en.html

Információs Hirdetés: e-mail: rtd-mariecurie-actions@cec.eu.int

3. Hazai információs források

A humán erőforrások és mobilitás elősegítése program ideiglenes nemzeti koordinátora (NCP):

Jeney Nóra

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

1052 Budapest, Szervita tér 8.

Tel.: +36/1/484-25-82

Fax: +36/1/266-20-55

e-mail: nora.jeney@nkth.gov.hu

honlap: www.om.hu

Az Európai Mobilitási Központ Hálózat magyarországi központjai:

TEMPUS Közalapítvány

1037 Budapest, Váci út 37.

(Duna Office Center)

Tel.: +36/1/237-13-00

Honlap: www.tka.hu

TÉT Alapítvány

1027 Budapest, Bem József u. 2.

Tel.: +36/1/214-77-14

e-mail: tetalap@tetalap.hu

honlap: www.tetalap.hu

4. KAPCSOLÓDÓ UNIÓS JOGSZABÁLYOK MAGYAR ÉS ANGOL NYELVŰ CÍMEINEK JEGYZÉKE

- 1. Az Európai Parlament és a Tanács 1513/2002/EK sz., 2002. június 27-i határozata az Európai Közösségnek az Európai Kutatási Térség létrehozását és az innovációt előmozdító hatodik kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramjáról (2002-2006),**

DECISION No 1513/2002/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 27 June 2002 concerning the sixth framework programme of the European Community for research, technological development and demonstration activities, contributing to the creation of the European Research Area and to innovation (2002 to 2006)

HL L 232. szám, 2002. 08. 29.

- 2. A Tanács 2002/668/EURATOM sz., 2002. június 3-i határozata az Európai Atomenergia-közösségnek (EURATOM) az Európai Kutatási Térség létrehozását elősegítő hatodik nukleáris kutatásról és képzési tevékenységekről szóló keretprogramjáról (2002-2006)**

COUNCIL DECISION of 3 June 2002 concerning the sixth framework programme of the European Atomic Energy Community (Euratom) for nuclear research and training activities, also contributing to the creation of the European Research Area (2002 to 2006), (2002/668/Euratom)

HL L 232. szám, 2002. 08. 29.

- 3. Az Európai Parlament és a Tanács 2321/2002 (EK). sz., 2002. december 16-i rendelete az Európai Közösség hatodik keretprogramjának (2002-2006) végrehajtása céljából a vállalkozások, kutatóközpontok és egyetemek részvételének és a kutatási eredmények terjesztésének szabályairól**

REGULATION (EC) No 2321/2002 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2002 concerning the rules for the participation of undertakings, research centres and universities in, and for the dissemination of research results for, the implementation of the European Community Sixth Framework Programme (2002-2006)

HL L 355. szám, 2002. 12. 30.

- 4. A Tanács 2322/2002 (EURATOM). sz., 2002. november 5-i rendelete a vállalkozásoknak, kutatóközpontoknak és egyetemeknek az Európai Atomenergia-közösség hatodik keretprogramjának (2002-2006) végrehajtásában való részvételére vonatkozó szabályokról**

COUNCIL REGULATION No 2322/2002 (EURATOM) of 5 November 2002 concerning the rules for the participation of undertakings, research centres and universities in the implementation of the sixth framework programme of the European Atomic Energy Community (2002 to 2006)

HL L 355. szám, 2002. 12. 30.

- 5. A Tanács 2002/834/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata Az Európai Kutatási Térség integrációja és megerősítése elnevezésű egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**

COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research, technological development and demonstration: Integrating and strengthening the European Research Area (2002-2006) (2002/834/EK)

HL L 294. szám, 2002. 10. 29.

- 6. A Tanács 2002/835/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata Az Európai Kutatási Térség szerkezetének kialakítása elnevezésű egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research, technological development and demonstration: Structuring the European Research Area (2002-2006) (2002/835/EK)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.
- 7. A Tanács 2002/836/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata a Közös Kutatóközpont közvetlen akcióin keresztül megvalósítandó kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research, technological development and demonstration: to be carried out by means of direct actions by the Joint Research Centre (2002-2006), (2002/836/EK)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.
- 8. A Tanács 2002/837/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata a nukleáris kutatásra és képzésre vonatkozó egyedi (specifikus) program (EURATOM, 2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme (Euratom) for research and training on nuclear energy (2002-2006), (2002/837/EURATOM)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.
- 9. A Tanács 2002/838/EK sz., 2002. szeptember 30-i határozata az Európai Atomenergia-közösség javára szóló közvetlen akciók útján a Közös Kutatóközpont által végrehajtandó kutatási és képzési egyedi (specifikus) program (2002-2006) elfogadásáról**
COUNCIL DECISION of 30 September 2002 adopting a specific programme for research and training to be carried out by the Joint Research Centre by means of direct actions for the European Atomic Energy Community (2002-2006), (2002/838/EURATOM)
HL L 294. szám, 2002. 10. 29.